

BLÅ KORS MAGASINET

RUSFRI

SIDE 04-05

«VI VIL REVERSERE DE SISTE ÅRS ØKNING
I TAX FREE-KVOTEN. BILLIG ALKOHOL
OG TOBAKK PÅ NORSKE FLYPLASSER
ER ET SAMFUNNSPROBLEM.»
SENTERPARTIETS HELSEPOLITISKE
TALSKVINNE, KJERSTI TOPPE

SIDE 26-27

«DA JEG VAR PSYKOLOGSTUDENT
UNDRET JEG MEG OVER MANGELEN
PÅ RELIGION OG RELIGIØSE
TEMA I UTDANNINGEN.»
PSYKOLOG OG FØRSTEAMANUENSIS
SILJE ENDRESEN REME

MIDTSIDENE

Å VÆRE TIDGIVER FOR BLÅ KORS

REDAKTØR
STEINAR GLIMSDAL

Tidgiver

«Tidgiver. Glede i hvert minutt.» Hva betyr det? Blå Kors har igjen latt seg inspirere av sin «moderorganisasjon» Røde Kors. Alle forbinder jo noe med «blodgiver». Vi vet at det å organisere en omfattende frivillig blodgiver-tjeneste er en av Røde Kors' viktige oppgaver i det norske samfunn; en uegennyttig tjeneste som er helt avgjørende for mange nordmenns velferd. Så ble det «tidgiver». Blå Kors lanserer et nytt norsk ord i arbeidet med å rekruttere frivillige. Likheten og sammenhengen mellom «tidgiver» og «blodgiver» er større enn en skulle tro. For her ligger de samme frivillighets- og fellesskapsverdier som fundament.

I dette nummer av Rusfri vil du kunne se en presentasjon av Blå Kors' Tidgiver-kampanje som blåses i gang i neste måned av to spreke jenter, Eirin og Maria. Fredag 1. april begynner de på sin vandring fra Nordkapp til Lindesnes, Norge på langs. De mer enn 2.500 km vil de tilbakelegge på fem måneder. Slik vil Eirin og Maria i løpet av våren og sommeren gi minst 3.600 timer til Blå Kors. Folk langs ruta vil bli oppfordret til å ta ut på tur med venner og bekjente, enten sammen med Norge-på-langs-vandrerne deler av veien, eller på egen hånd der man bor. Eller kanskje er det andre måter man kan gi sitt bidrag til egen og andres «mestring og mening». Det er fritt fram. Og her er vi ved kjernen av tidgiver-begrepet: frivillig innsats for at en selv og andre skal kunne oppleve mestring og mening i fellesskap med andre. Vi er sånn

” Tidgiver - vi er ved kjernen av hva det egentlig vil si «å drive Blå Kors.

sett ved kjernen av hva det egentlig vil si «å drive Blå Kors».

Frivillighetssatsningen «Tidgiver» kommer samtidig med at Blå Kors feirer 110 år i Norge. Noen veldig stor feiring vil det ellers ikke bli. Her i bladet lar vi et intervju med superveteran i Blå Kors, Kai B. Flå, få være en god jubileumsmarkering. Er det noen som har rett til tittelen «Mr Blå Kors» i dag, så må det være Kai. Han ble i utgangspunktet «født inn» i Blå Kors; hans foreldre var bestyrerpar ved det gamle Blå Kors-hjemmet i Kristiansand. Og Kai fikk tidlig oppleve hva det vil si å være «tidgiver» i Blå Kors. Han ble i voksen alder ansatt i Blå Kors, ved hovedkontoret i 11 år. Deretter ble han valgt til medlem av Blå Kors landsstyre, hvor han var med i 14 år. Her var han formann i til sammen åtte år; og en tid etter det: prosjektleder for Blå Kors-senteret Thaba Bosiu i Lesotho. Medlem av sentralstyret i det internasjonale Blå Kors-forbundet var han i hele 16 år. Les i intervjuet med ham, som begynner på side 8, om hvordan engasjementet og viljen til å være tidgiver i Blå Kors heller ikke ga seg etter at pensjonisttiden tok til i 2002.

Tidgiver. Glede i hvert minutt!

Steinar Glimsdal

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 01 2016/8. ÅRGANG

Tidligere Det Blaa Kors/Blåkorsbladet (etablert i 1915) og Vardevakt/Rusfri (etablert i 1925)

UTGIVER:

Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:

Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 926 36 739

ADRESSE:

Storgata 38, N-0182 Oslo
tlf 22 03 27 40 • fax 22 03 27 41
post@blakors.no

ANNONSEHENVENDERSELER:

TLF 22 03 27 40 • FAX 22 03 27 41 • post@blakors.no

SALG AV STØTTEANNONSER:

Faktureringservice Sør AS • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:

Kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer og organisasjonsmedlemmer.

FORSIDEFOTO:

Eirin Toppen og Maria Erichsen

LAYOUT OG TRYKK:

GRØSET™. Trykksaken er produsert etter miljøstandarden Svanemerket.

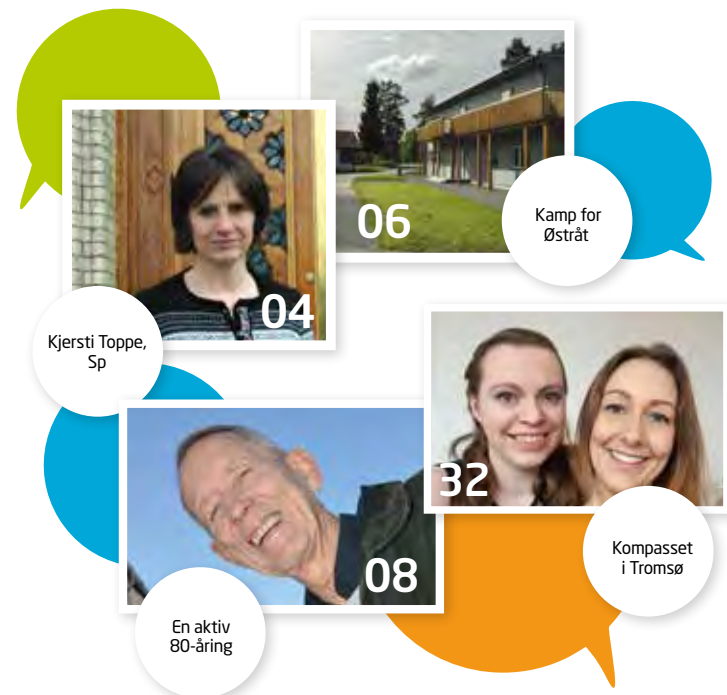
Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 52 diakonale virksomheter i 15 fylker. Organisasjonen har omlag 2.500 medlemmer og over 1.100 ansatte. Blå Kors er også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 25 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Organisasjonsmedlemmer i Blå Kors

De Frie Evangeliske Forsamlinger, www.dfef.no
Den Evangelisk Lutherske Frikirke, www.frikirken.no
Den Evangeliske Forsamling Misjonskirken, www.misjonskirken.no
Den Indre Sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Den Norske Kirke v/Kirkerådet, www.kirken.no
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Guds Menighet, www.gudsmenighet.no
HimalPartner, www.himalpartner.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, www.nkss.no
Norges Samemisjon, www.samemisjonen.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Lederrådet for Pinsebevegelsen, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjomannskirken.no
SI-Reiser AS, www.si-reiser.no
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evj

INNHold

- 02 LEDER
- 04 HVA MED DAGENS RUSPOLITIKK, KJERSTI TOPPE?
- 06 BLÅ KORS ØSTRÅT TRUES MED NEDLEGGELSE
- 08 KAI B. FLÅ - STADIG AKTIV BLÅ KORS-VETERAN
- 12 LISBETH FIKK TILBAKE TROEN PÅ SEG SELV
- 14 UNGDOMSSIDER: BLI MED TIL FLEKKERØYA, KRISTIANSTAD, ÅLESUND OG MOLDE
- 16 «NORGE PÅ LANGS» FOR FRIVILLIGHETEN
- 20 **RUSNYTT:**
JUBILEUM I FRELSESARMEEN/
BRUKERMEDVIRKNING
- 23 BLÅ KORS' NYE HJEMMESIDE
- 24 **ORGANISASJONSNYTT:**
BOSENTER I TROMSØ/KRISESENTERET I FREDRIKSTAD/
GF '16/BLÅ KORS POLIKLINIKK OSLO/DRIFTSSAMLING/
MINNEORD
- 26 **KRONIKK:**
«DEN ÅNDELIGE DIMENSJONEN MÅ INN
I TERAPIROMMET» AV SILJE ENDRESEN REME
- 31 GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET
- 32 KOMPASSET ÅPNER DØRENE I TROMSØ

Hva med dagens ruspolitikk, Kjersti Toppe?

SENTERPARTIET

– Alkohollovens formål gjelder fremdeles, nemlig at alkoholbruket i samfunnet skal reduseres. Da skjønner jeg ikke hvordan det er mulig å øke tax free-kvoten, sier Senterpartiets helsepolitiske talskvinne, Kjersti Toppe. (Foto: Lars Gjemble)

I forrige nummer av Rusfri kom helseminister Bent Høie med en utfordring til Senterpartiets helsepolitiske talskvinne, Kjersti Toppe. Høie er bekymret for at Senterpartiet (Sp) vil frata rusavhengige retten til fritt behandlingsvalg.

AV ANDERS BLIXHAVN

– Helseminister Høie utfordret deg slik: «For første gang har vi nå fått gjennom en utvidelse av pasientrettighetene gjennom fritt behandlingsvalg, der rusavhengige for første gang er prioritert først. Jeg registrerer at Senterpartiet har gått imot dette. Jeg ønsker derfor å spørre helsepolitisk talskvinne Kjersti Toppe om hun ønsker å frata rusavhengige denne retten dersom Senterpartiet kommer i posisjon.»

– Vi er imot fritt behandlingsvalg. Det er en stor privatiseringsreform av helsevesenet. Den fremmer ikke de ideelle tilbyderne, men de kommersielle. Denne reformen skal også brettes ut på vanlig somatikk, og særlig der betyr det i prinsippet at det offentlige gir fra seg et styringsredskap. Dette kan resultere i at det blir fri etableringsrett, svarer Kjersti Toppe.

– Det handler om at vi vil ha en

annen måte å regulere anskaffelsen på og styrke samarbeidet med ideell sektor. Høie vil ha fritt behandlingsvalg der alle skal konkurrere med hverandre om pasienter. Det er ikke forutsigbart for dem som driver med behandling. Fritt behandlingsvalg vil aldri i seg selv være det som sikrer pasienten rettigheter.

Kjersti Toppe sier at det til nå kun er to behandlingssteder for rusbehandling i Norge som har blitt

godkjent som fritt behandlingsvalgs-tilbyder. Hun kritiserer også de lave prisene.

– Hadde det vært et kjempeønske der ute så ville den listen ha vært lenger. Prisene er så lave at mange potensielle tilbydere ikke ser seg tjent med å bli med på ordningen. Jeg frykter for hva kvaliteten vil bli i den behandlingen når prisen settes så lavt. Og jeg er usikker på om det faktisk vil tjene pasienten på sikt når det blir et så markedsstyrt system, sier Toppe.

– Senterpartiet vil styrke samarbeidet med ideell sektor. Hva ligger det i det?

– Vi vil ha mer ideell virksomhet. Vi tror ikke det er mulig under Høies modell. Vi ønsker oss bort fra anbudssystemet og heller sikre langsiktige avtaler. Dette bidrar til forutsigbarhet og kvalitet. Havner Sp i posisjon vil ikke pasientene miste en rett, men de vil få den ved at behandlingsinstitusjoner har avtaler og ikke må konkurrere om pasienter fra dag til dag.

– Hva er din oppsummering så langt av hva Bent Høie har fått til som helseminister?

– Jeg er kritisk til hans manglende fokus på forebygging og folkehelse. Han legger for mye arbeid i å legge til rette for privatisering og sentralisering av tilbud, og at ideelle tilbydere slik sett får mer konkurranse. Jeg opplever at det har vært et sterkt politisk fokus på ruspolitikk. Det er noe både den sittende regjeringen og den forrige har løftet opp. Det er kanskje andre pasientgrupper nå som er mer gjemt og glemt enn rusmisbrukere. Allikevel kunne vi politikere gjort mer. Det er mye som ikke fungerer. Bent Høie har gjort enda mer av det vi gjorde. Han har levert en opptrappingsplan, den er vi politikere stort sett enige om, sier Toppe.

– Hva er oppskriften på et godt ettervern?

– Manglende ettervern er en veldig stor urett mot ruspasienter, det strider mot de overordnede målene om likeverdige tjenester og det reduserer ikke helseforskjeller. Rusavhengighet koster mye for pasienter og samfunn. Det må ikke være en glipp mellom behandling og ettervern. Det skulle vært lovbestemt at det ikke er mulig å bli sendt hjem etter behandling uten ha et skikkelig oppfølgingstilbud på plass. Det gir meg dårlig samvittighet når vi svik-

ter på de grunnleggende tilbudene. For å lykkes så må bolig, jobb og andre aktiviteter være på plass, sier Toppe.

– Du har nevnt opptrappingsplanen som regjeringen la frem før jul. Hva mer vil du si om planen?

– Det er mange gode intensjoner, men jeg savner konkrete og målbare tiltak. Jeg tror heller ikke kommunene er beredt til å ta alt ansvaret de får. Det er lett å gjemme seg bak 2,4 milliarder kroner. Vi må kunne si at i løpet av opptrappingsplanen skal alle dem som ønsker og trenger det få en bolig. Vi må ikke bare si at «det skal bygges flere boliger», sier Toppe.

– Er forebyggingsperspektivet mangelvare i norsk politikk?

– Ja, og det er et problem at opptrappingsplanen for rusfeltet ikke i stor nok grad omhandler forebygging. Den tar for seg hvordan man tidlig skal oppdage faresignalene, men tar i liten grad for seg den primære forebyggingen, hva man skal gjøre for å unngå rusavhengighet. Jeg prøver å sette forebygging på dagsorden så ofte jeg kan. Altfor mange politikere kommer på banen når det diskuteres behandling, men ikke når det diskuteres forebygging, svarer Kjersti Toppe.

– Hvorfor prioriteres ikke forebygging, tror du?

– Når det snakkes om rus i politiske miljøer er det mest fokus på sprøytenarkomane, men det er jo alkohol som skaper flest problemer for individ og samfunn. Det er nesten et ikke-tema i politikken at svært mange har et alkoholproblem i Norge. Regjeringen må jobbe enda hardere når det gjelder forebygging. De leverer sak på sak som er liberaliserende. Kanskje ikke så store hver for seg, men små skritt hele veien som går i feil retning. Alkohollovens formål gjelder fremdeles, nemlig at alkoholbruket i samfunnet skal reduseres. Alle politikere er enige om det. Og da skjønner jeg ikke hvordan det er mulig å øke tax free-kvoten, svarer Toppe.

– Hvordan vil Sp få ned alkohol-forbruket?

– Vi ønsker å holde fast på den politikken vi har, som har vist seg å virke. Vi vil reversere de siste års forslag om å liberalisere politikken. Vi ønsker å opprettholde avgiftssystemet og reklameforbudet. Vi

vil ha strengere sanksjoner for utesteder som skjenker i strid med reglene. Vi ser at en del av de alkoholfrie sonene vi har i dag er under press. Vi vil også la Vinmonopolet overta tax free-ordningen, det har vi programfestet. Vi vil reversere de siste års økning i tax free-kvoten. Billig alkohol og tobakk på norske flyplasser er et samfunnsproblem, sier Toppe.

– Gitt at vi har verdens beste helsesystem, burde vi gjøre mer for de pårørende?

– Vi har ikke vært gode nok til å ta vare på de pårørende. Vi må få til en holdningsendring blant politikere og helsepersonell, øke forståelsen for at man ikke bare skal behandle den rusavhengige, men også de pårørende. For hver enkelt som er i en rusavhengighet, er det mange ofre. Å være pårørende av en rusavhengig er svært tungt. Det bekymrer meg at pårørende har en del rettigheter som helsevesenet ikke etterlever. Særlig er jeg opptatt av barn som vokser opp i hjem med rusmisbruk. Det finnes mange smertelige historier om hva barn har gjennomgått. Vi må oppdage barna som sliter, og stå frem som forbilder, sier Toppe.

Kjersti Toppe legger til at det er mye fokus på å hjelpe pårørende i den nye opptrappingsplanen for rusfeltet. Hun håper pårørende nå skal få det bedre.

– På samme måte som Bent Høie utfordret deg på et tema, ønsker vi at du også skal utfordre en politisk motstander. Hvem vil du spørre? Hva vil du spørre om?

– Jeg ønsker å utfordre Venstres helsepolitiske talsmann, Ketil Kjenseth: Venstre foreslår å tillate salg av sterkøl i dagligvarebutikker. Vi vet at det er en klar sammenheng mellom alkoholbruk og tilgjengelighet. Hvorfor prioriterer dere allikevel ikke viktige forebyggingstiltak? ■

FAKTA

«KJØR DEBATT»

Dette er del 7 i en serie av intervjuer med sentrale norske politikere om ruspolitikk. Tidligere har vi intervjuet Audun Lysbakken (SV), Rasmus Hansson (MDG), Olaug Bollestad (KrF), Kari Kjønaas Kjos (Frp), Torgeir Micaelsen (Ap) og Bent Høie (H).

Virksomhetsleder Francisco Labbé Garcia (til h) og divisjonsdirektør Magnar Lie gleder seg over støtten fra Oslos politikere i Østråt-saken.

ANBUD
I RUSFELTET

Engasjert kamp for Blå Kors Østråt

I begynnelsen av januar kom den lite hyggelige beskjeden om at byrådet i Oslo kommune ville kutte 15 millioner kroner som skulle gå til rehabiliteringstilbud for mennesker med rusproblemer. Blå Kors Rehabiliteringssenter Østråt var blant de virksomhetene som ikke nådde opp i anbudet og dermed sto 28 langtidsplasser på Nesodden i fare for å forsvinne.

AV ANDERS BLIXHAVN TEKST/STEINAR GLIMSDAL FOTO

Blå Kors har drevet Østråt i hele 35 år i nært og godt samarbeid med Oslo kommune.

Byrådets vedtak i anbudskonkurransen kan vanskelig forstås som annet enn en planlagt nedbygging av rehabiliteringstilbud spisset inn mot langtkomne rusmisbrukere. Reaksjonene og engasjement mot

vedtaket lot ikke vente på seg. Lokalpolitikere, lokalpresse og ikke minst de nåværende beboere på Østråt og deres pårørende gikk høyt opp på banen for Blå Kors-virksomheten på Nesodden.

ENGASJEMENTET GA GODE FRUKTER. I begynnelsen av februar ble det

klart at opposisjonen i Oslo bystyre, bestående av partiene Rødt, Framskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre, vil sikre Østråts fremtid når saken kommer opp til endelig avgjørelse i Oslo bystyre. Opposisjonen har flertall i bystyret. Byrådet, bestående av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og

Miljøpartiet De Grønne, er dannet med støtte fra Rødt, men i denne sak er Rødt klinkende klare: Penger skal finnes til å opprettholde rehabiliteringstilbudet i Oslo og driften ved Østråt.

Beboerne på Blå Kors Rehabiliteringssenter Østråt er personer med problemer knyttet til misbruk av både legale og illegale rusmidler. Mange av brukerne er under legemiddelassistert behandling, og noen har kronisk psykiske lidelser i tillegg til rusavhengighet. Østråt tilbyr botrening, sosial trening, nettverksbygging, ruskontroll og hjelp til økonomi-styring. Opposisjonen i Oslo bystyre, fra Rødt til Frp, mener det blir helt feil å legge ned tilbudet for å spare penger.

- MANGE AV BEBOERNE PÅ ØSTRÅT ønsker seg vekk fra Oslo sentrum, vekk fra dopmiljøet, og samtidig kunne ha besøk av familie. Og da ligger Østråt ideelt til på Nesodden. Langt nok fra dopmiljøet, men nærmere nok for å kunne få besøk av familie, sa Bjørnar Moxnes (Rødt) til NRK Østlandssendingen da opposisjonen presenterte sitt forslag.

Ved i praksis å legge ned Østråt ville Oslo kommune kunne spare 15 millioner kroner. Rehabilitering ville heretter måtte skje ved eksisterende tiltak i Oslo. Men rehabilitering i byen vil ikke fungere, mener

beboerne ved Østråt. Å komme seg ut av en rusavhengighet er vanskelig dersom man skal være i samme miljø som tidligere, blir det understreket.

FORSLAGET FRA DE FEM PARTIENE vil sikre driften på Østråt i hvert fall ut neste år. Helsebyråd Inga Marthe Torkildsen (SV) har ikke kommentert saken overfor media, men det er klart at de 15 millionene uansett må skaffes. Dette mener de fem partiene er fullt mulig, uten at man må kutte andre steder.

– Vi ber nå byrådet komme med en tilleggsbevilgning. Oslo kommune har et budsjett på 50 milliarder kroner. Det finnes penger, hvis det er vilje. Den viljen har opposisjonen nå vist og vi ber nå byrådet skaffe de pengene, sier Moxnes.

BESKJEDEN OM AT REHABILITERINGSTILBUDET på Østråt skulle legges ned var tung å få for brukerne. De har vært svært bekymret for hva fremtiden ville bringe. Ved å måtte flytte fra Østråt og inn til byen risikerer de å havne i samme miljø som de har vært i tidligere. Og da er veien tilbake til rusavhengighet svært kort. De følte seg ikke verdsatt av politikerne og har, som nevnt, engasjert seg kraftig i saken. Forslaget fra opposisjonen i Oslo bystyre har naturlig nok blitt svært godt mottatt

Blå Kors Rehabiliteringssenter Østråt ligger i idyllisk til på Nesoddens østside med utsikt over Bunnefjorden.

Østråt innviet et flunkende nytt hybel- og kontorbygg i 2013 da bildene ble tatt.

og beboerne på Østråt er lettet over at tilbudet ser ut til å være reddet.

– Dette er en veldig god nyhet og det vil redde mange liv. For beboerne på Østråt, som er en i vanskelig livssituasjon, er det avgjørende at dagens tilbud opprettholdes. Nå slipper de å gå en usikker tid i møte og det er vi svært glade for, sier Magnar Lie, direktør i Blå Kors-divisjonen der Østråt hører hjemme. Han var tidligere bestyrer ved Østråt i en årrekke. ■

BLÅ KORS REHABILITERINGSSENTER ØSTRÅT:

- ble etablert på Nesodden i 1980, etter avtale med Oslo kommune.
- har plass til 28 brukere, og oppholdstiden er fra 6 måneder til tre år med oppfølging etter utflytting.
- har beleggspresnt på over 95 prosent i 2015, og flere brukere på ventelister.
- retter seg spesielt mot personer som har hatt en langvarig bruk av rusmidler.
- har 20 ansatte, og personalgruppen består av blant annet sosionomer, vernepleier, barnevernspedagog, sykepleier og verneassistent/miljøarbeider.
- samarbeider med spesialisthelsetjenesten om nødvendig helsehjelp til brukerne.

FAKTA

KAI FLÅ 80 ÅR

Kai Flå, 80 år og like engasjert

- Det er viktig at Blå Kors klarer å fornye seg for å nå også de yngre aldersgruppene, sier Kai B. Flå som i en alder av 72 år tok initiativet til at Blå Kors Kristiansand satte i gang prosjektet «Ny giv for Blå Kors».

AV **IVAR EIDSAA** TEKST OG FOTO

Resultatene av prosjektet vil mange karakterisere som overveldende. Blå Kors-aktiviteten i Sørlandets hovedstad har vokst betydelig de siste åtte årene.

– Flere mennesker får hjelp nå enn noen gang, og det er enkeltpersoner det er snakk om. I sentrum må det alltid stå et menneske, sier Kai Flå.

Kai møter oss med et vinnende smil og et bestemt håndtrykk. Han ser ikke ut som om han er en dag over 60, men han er 80 – og like engasjert i Blå Kors-saken.

Få har bedre kjennskap til hva Blå Kors står for enn nettopp Kai Flå. Foreldrene hans, Marie og Lauritz Flaa, tiltrådte som bestyrerpar i mai 1944 ved daværende Blå Kors-hjemmet i Kristiansand. Også dette Blå Kors-arbeidet ble drevet fra lokalene i Gyldenløves gate. Kai vokste opp med tett kontakt med beboerne ved hjemmet.

– Erfaringene fra den gang fikk mye å si for både engasjement og holdninger, forteller Kai.

I 2002 GIKK KAI B. FLÅ AV MED PENSJON, 66 år gammel. Året etter flyttet han og kona Ingrid tilbake til hjembyen Kristiansand.

– Med barn, barnebarn og oldebarn bosatt her er det naturlig også for oss å bo i Kristiansand, sier han.

Han forteller at han ble oppriktig skuffet over hva som møtte ham i 2003, hvor lite nytenkning det hadde vært de siste årene i organisasjonen han var så glad i. Blå Kors-foreningen i Kristiansand drev ganske så tradisjonelt med møter, ferieturer og ettervern.

– Jeg har ikke noe imot velprøvde arbeidsformer, men det var ikke noen prosess på gang for å utvikle nye tilbud i møte med en ny tid og nye generasjoner, sier han.

KAI B. FLÅ BLE ANTAKELIG SETT PÅ som noe av en urokråke. Han hadde fulgt godt med på arbeidet som ble gjort både sentralt og

lokalt i Blå Kors. Han var inspirert over den prosessen som var i gang på landsplan og henstilte sterkt til at Blå Kors Kristiansand måtte følge på. Han nådde ikke frem i første omgang, og familien valgte for en tid å engasjere seg mer i menighetslivet i Kristiansand frikirke. Men så begynte det å skje ting.

– Da Blå Kors fikk TV-aksjonen i 2008, der halvparten av de innsamlede midlene skulle gå til internasjonale Blå Kors-prosjekt, tok jeg kontakt med lederne i Kristiansand-foreningen. TV-innsamlingen bidro til at det ble vist et annet bilde av Blå Kors enn blott en organisasjon som drev med rusarbeid for slitne alkoholkere. Fokuset i innsamlingen var primært på barn og unge. Jeg var svært innstilt på at vi kunne utnytte mulighetene også lokalt, fremholder han.

KAI BIDRO TIL Å FÅ UTVIKLET EN STRATEGIPLAN som fikk navnet «Ny giv for Blå Kors Kristiansand». Et sentralt punkt i planen var å få etablert Barnas Stasjon. Et annet var å utvide feriearbeidet. Et tredje punkt var å starte noe som ble kalt «Steg for Steg», et fritidstilbud til dem som hadde vært i rusbehandling. Et fjerde var å få opp et bredt samarbeid med menigheter og organisasjoner.

Det ble satt ned en gruppe som kunne arbeide videre med planene med sikte på å få dem realisert. Trond Gundersen, mangeårig bysekretær i Blå Kors Kristiansand, ble med i gruppen.

– Det var viktig å få med en som kjente arbeidet som ble drevet og som kunne formidle de nye tankene inn mot styret, forteller Kai Flå.

Det ble laget et prospekt som ble presentert for foreningsstyret som gav sin fulle tilslutning.

Mange som hadde deltatt i Blå Kors speiderarbeid og ungdomsarbeidet på 1950- og 60-tallet, men som på mange

måter hadde mistet kontakten med organisasjonen meldte seg til tjeneste.

ETABLERINGEN AV BARNAS STASJON i Kristiansand fikk førsteprioritet. Blå Kors Norge bidro med støtte fra TV-aksjonen. Blå Kors-foreningen i Kristiansand la ned et formidabelt dugnadsarbeid og bidro med store investeringer. Arbeidet ble lagt om, og i 2010 kunne Barnas Stasjon i Kristiansand åpne dørene.

– Blå Kors har alltid stått mitt hjerte nært, sier Kai B. Flå som for få år siden var sentral da «Ny giv for Blå Kors Kristiansand» ble initiert

– Det er så hyggelig å se at driften er god, at arbeidet har vokst gjennom disse 5-6 år, at man har en meget dyktig leder og engasjerte medarbeidere, smiler Kai.

Profilerte og utadrettet aktivitet som konserttilbudet «Blå Torsdag» har ført til uventet støtte fra flere hold. Blant annet bidro 10 campingplasser på Sørlandet i fjor med 1.200 overnattingsdøgn som «Blå Kors Ferier» kunne fordele på dem som trengte det mest.

- DET BLE LAGT EN STYRINGSSTRUKTUR som kunne møte dagens og morgendagens utfordringer. I dette arbeidet kom Svein Langelandsvik inn som styreleder. Vi hadde mange felles tanker, ønsker og visjoner for Blå Kors-foreningen i Kristiansand. Han fikk styret med på å ansette en daglig leder for hele virksomheten. Med Arvid Solheim og hans team er det blitt gjort et fantastisk arbeid. Jeg har gledet meg stort over den nytekningen som har

funnet sted, med blant annet konserttilbudene. Det er merkbart hvilken stor effekt dette har hatt utad i byen, både for dem som kjenner Blå Kors fra før, men også alle dem som ser at her skjer det noe nytt, sier Kai.

- DET ER BLITT LAGT ET GODT GRUNNLAG for at Blå Kors-arbeidet i Kristiansand kan spire og vokse i årene som kommer. Det er godt å se at initiativet vi en gang tok

» om en ny giv, om å tenke nytt om innhold og tilbud, har slått til. Det er motiverende å se at stadig nye mennesker får hjelp og oppfølging på alle nivå, sier Kai.

Antall frivillige har økt veldig i Blå Kors Kristiansand, og arbeidet vokser uten at den tradisjonelle møte- og foreningsvirksomheten er lagt ned eller blitt redusert. Den er snarere blitt styrket.

– Yngre mennesker er opptatt av å gjøre en innsats de kjenner er meningsfull og passer deres livsfase. Jeg har tro på at det også i fortsettelsen vil komme opp ideer som krever nye initiativ, sier Kai og viser til Blå Kors-prosjektet «Snakk om mobbing» som et godt eksempel.

- JEG HAR ALLTID VÆRT NYSGJERRIG på nye ting. TV-aksjonen ble en vekker i forhold til å gjøre noe mer. Jeg har alltid hatt god helse og lett latt meg engasjere. Oppveksten i Kristiansand har betydd enormt mye for meg, både sosialt og åndelig sett. Jeg har alltid vært en aktiv og tydelig på min kristne tro, også i mitt sivile liv, forteller Kai B. Flå.

Han har en fysikk og en helse mange kan misunne ham. Da familien var samlet på Hovden for å feire hans 80-årsdag, skulle familien selvsagt ut i slalåmbakken. På skisenteret måtte alle som skulle ha heiskort oppgi fødselsdag og år. Den ansatte i skiutleieavdelingen stusset da Flå kunne fortelle at han var født i 1936. Det var ikke hver dag at noen født i 1936 kjøpte heiskort...

KAI B. FLÅ

Født i Kristiansand 2. januar 1936.
Gift med Ingrid, født Kirkhus.
Tre barn, sju barnebarn, ett oldebarn.
Utdannelse: Bedriftsøkonom BI (1969).

Yrkesliv:

- Speiderinstruktør, forbundssekretær i Blå Kors Ungdom og kontorleder i Blå Kors Norge, 1960–71.
- Økonomisjef/-direktør i NKI, 1971–90.
- Prosjektleder for Thaba Bosiu Centre i Lesotho, 1990–93.
- Organisasjonssjef/personaldirektør i NKI, 1993–2002.

Tillitsverv i Blå Kors:

- Speiderleder/ungdomsleder i Blå Kors i Kristiansand og Asker.
- Medlem i Blå Kors landsstyre 1972–82 og 1984–88, hvorav landsformann 1976–82 og 1986–88.
- Medlem/formann i Blå Kors Sosialråd, Ansettelsesråd, Eiendomsutvalg og en rekke utvalg og komiteer.
- Medlem av institusjonsstyrene for Lolandsheimen (Vennesla), Blåkors-hjemmet på Eina og Stiftelsen Blå Kors Fredrikstad.
- Medlem av Sentralstyret for Blå Kors Internasjonale Forbund 1979–95.

Utreisen til Lesotho for ekteparet Flå og familien Torill og Roald Hansen var en stor begivenhet for Blå Kors Norge i januar 1990. (Faksimile fra Blåkorsbladet)

– Det var i forbindelse med TV-aksjonen i 2008 med innsamling til blant annet Barnas Stasjon, at «Ny giv»-satsingen tok fart, forteller Kai B. Flå, her sammen med Anne-Randi Hanssen som leder Barnas Stasjon-arbeidet i Kristiansand i dag.

«Yngre mennesker er opptatt av å gjøre en innsats de kjenner er meningsfull.»

Kai B. Flå (80)

Neste stopp: Lesotho!

Blå Kors Lesotho bad på slutten av 1980-tallet det internasjonale Blå Kors-forbundet om hjelp til å reise et behandlings-senter i sitt landet som ligger helt sør i Afrika.

Det internasjonale Blå Kors ba i sin tur Blå Kors Norge om hjelp da det var her ekspertisen lå når det gjaldt drift av den type rehabilitering som det var snakk om. Roald Hansen, ansatt ved Blå Kors hovedkontor, og Kai B. Flå fikk oppdraget med å bidra til å realisere prosjektet.

– Det å bo og arbeide så tett sammen

med så mange med en annen kulturbakgrunn, var spennende og svært interessant. Politisk skjedde det mye på denne tiden. Vi flyttet ned i januar 1990. Fjorten dager etter at vi ankom, ble Nelson Mandela løslatt etter 27 år i fengsel.

– Vi vet at alkoholmisbruk er et stort problem i Sør-Afrika. Hvordan var situa-

sjonen i Lesotho på denne tiden?

– Befolkningssammensetningen i Lesotho var spesiell. Det ble sagt at tre fjerdedeler av den mannlige befolkningen arbeidet i gruvene i nabolandet Sør-Afrika. De arbeidet under svært tøffe forhold og tjente lite. Gruveselskapene tilbød billig alkohol etter endt arbeidsdag for dermed å minske det politiske presset for bedring av ansettelsesforhold og sosiale vilkår. Arbeiderne fra Lesotho sendte lite penger hjem og besøkene hjem ble stadig sjeldnere. Familiene hjemme i Lesotho hadde lite å leve av, og som vanlig måtte kvinnene ta affære. «The Golden Widows» som de ble kalt, brygget øl for å skaffe penger til mat til familien. På grunn av alt dette slet mange i Lesotho med alvorlig alkoholmisbruk, forteller Flå.

Henvendelsen fra Lesotho om å etablere et rehabiliterings- og opplysnings-senter kom fordi rusproblemet var svært omfattende i landets fattige befolkning. Senteret ble bygget med støtte fra Norad. Blå Kors måtte samle inn en andel på 20 prosent selv, til bygging og drift. Der nede arbeidet Kai Flå og Roald Hansen inn mot regjerings- og statsapparatet for å få offentlige bevilgninger.

«Thaba Bosiu Information and Treatment Centre», beliggende utenfor Lesothos hovedstad Maseru, ble offisielt åpnet i oktober 1991. Senteret fyller med andre ord 25 år i år.

Norad forlenget sin støtteperiode fra 10 til 15 år. Etter hvert trappet Norad ned sin støtte, og Lesotho måtte øke sine bidrag. Fra og med januar 2005 tok regjeringen i Lesotho over ansvaret fullt og helt. Helt frem til i dag har arbeidet vært drevet godt, og mange får hjelp.

Da Thaba Bosiu Centre kan ta imot inntil 20 pasienter/familier. Gleden var stor da Norad i 2010 gikk inn med økonomisk støtte for å bygge et distriktssenter i tilknytning til Thaba Bosiu. Det mener Kai Flå er et klart uttrykk for at Norad har vurdert Thaba Bosiu Centre som et solid og godt tilbud, en skikkelig «glad-historie» i norsk bistandssammenheng.

– Tiwden i Lesotho fra 1990 og til 1993 tenker jeg tilbake på med stor glede. Det å oppleve en helt annen kultur, et godt kollegialt fellesskap og det å være med å stimulere til et slikt hjelpearbeid, var bare flott, avrunder Kai B. Flå med et smil. ■

GODT
HJELPEAPPARAT

Lisbeth har fått tilbake troen på seg selv

«Jeg trodde en gang at jeg ikke var noe. På den måten ble jeg ingen. Jeg begynte å tro jeg kunne klare noe. På den måten ble jeg alt!»

AV GUNDER CHRISTOPHERSEN/SØRLANDET SYKEHUS TEKST OG FOTO

Lisbeth Larsen (31) skriver dikt. Det er dikt om eget liv, om det hun har opplevd, om reaksjonene hun har møtt og om hvordan hun har bygd seg opp. «*Gi deg selv kjærlighet*» har hun kalt et dikt. «*Å møte livet*» heter et annet.

I februar formidlet hun sitt budskap under en fagdag for ansatte i Vestre Viken HF. Her fortalte hun om en oppvekst med en mor som slet med både rus og psykiske lidelser. Hun fortalte om en konflikt mellom foreldrene, og om hvordan hun som 12-åring fant moren i en overdose. Lisbeth understreker at før moren fikk problemer, var hun en veldig oppegående og ressurssterk dame. Hun mistet seg selv i problemene, mener Lisbeth.

- I EN PERIODE HADDE MAMMA en tøff MC-fyr som kjæreste. Han ble ikke godtatt av resten av familien, men han var en god mann. Han ble min trygge person. Men han ble sliten og brøt med min mor etter fem år.

- Da han bestemte seg for å gå fra mamma, brøt alt i stykker. Og jeg brøt sammen. Jeg hadde samtaler på BUP, og barnevernet ble koblet inn igjen. Jeg hadde ett ønske: Det var å komme i fosterhjem. For jeg ønsket så inderlig å komme inn i en normal familie som kunne ivareta meg, gi meg faste rammer og trygghet. Jeg så at vennene mine hadde det, men jeg ble flyttet til faren min.

- Jeg var i full opposisjon til min far. Han hadde et strengt regime og det ble mye krangling. I dag ser jeg

likevel at han mente det godt. Men hos mamma fant jeg forutsigbarhet i det uforutsigbare, forteller Lisbeth.

HUN HAR OGSÅ SIN EGEN RUSHISTORIE.

Som 15-16-åring var hun i full gang med hasj og alkohol. Som 18-åring gikk hun over til amfetamin. Så ble det forsøk med ulike andre stoffer: rohypnol, GHB, ecstasy, kokain, piller – og alkohol.

- Min største frykt var å våkne opp nykter. Da måtte jeg forholde meg til virkeligheten. Våkne opp og kjenne på alt det vonde. Å føle meg maktesløs uten å vite hva jeg kunne gjøre for å få det bort. Jeg ønsket ikke å leve, men jeg var redd for å dø. Jeg var redd det å dø var verre enn det å leve, sier hun.

Den 23. januar 2007 startet endringen. Lisbeth husker det godt. Hun var da i et tungt belastet rusmiljø og bodde sammen med en som også var sterkt ruset.

- Jeg klarte å reise vekk fra forholdet jeg var i. Og bodde på et krisesenter frem til jeg fikk plass på min første rusbehandling. Jeg var veldig langt nede etter forholdet jeg hadde vært i med psykisk, fysisk og seksuell vold. Var inneslutta og redd og angstfylt. Jeg klarte ingen store sosiale sammenhenger. Kroppen min var sliten. Jeg var et skall. Husker jeg satt ute i t-skjorte i 20 minus uten å føle at det var kaldt. Alt jeg ønska var å fjerne den vonde følelsen inni meg. At noen bare kunne ta bort den vonde følelsen. Se meg. Forstå meg.

LISBETH KAN LISTE OPP 10-12 INSTANSER

hun enten var i behandling hos eller måtte forholde seg til i perioden 2003-2010. Diagnosene var også mange. «Bipolar lidelse», «angst- og depresjonslidelse», «shizoaffektiv lidelse», «borderline» og «posttraumatisk stresslidelse». Medisinlista var enda lenger. I dag kan hun ramse opp inntil 20 ulike medikamenter hun har brukt.

I 2010 skjedde det noe som virkelig skulle forandre Lisbeth. Hun ble gravid.

- Alle mente jeg kun hadde ett valg: abort. Men jeg valgte å beholde barnet, forteller hun. Spørsmålene hun stilte seg selv var mange. Ville hun få beholde barnet sitt? Var hun i stand til å ta vare på et barn? Kunne hun klare å få til livet sitt? Ville hun klare å gi barnet en trygg oppvekst og en

trygg fremtid? Og ikke minst: Ville hun i det hele tatt få muligheten til å prøve seg?

- JEG HADDE DA MIN SISTE INNLEGGELSE.

Der tok vi kontakt med barnevernet og ba om et møte for å lage en plan for meg og den lille jeg hadde i magen. Ruskonsulent min fra kommunen, Ingrid Nicolaysen, ville ha meg til skjermet avdeling på Borgestadklinikken. De på institusjonen der jeg var innlagt stemte imot, forteller hun.

I dag – fem år etter – er hun svært glad for at hun kom til Borgestadklinikken.

- Der ble jeg sett på som en kommende mamma, ikke lenger en sakmappe med skriv om symptomer og diagnose. Jeg ble møtt med verdighet, tid og omsorg. Jeg fikk mulighet til å jobbe med meg selv

og mine ting på en annen måte. Blant annet hadde jeg en fantastisk terapeut som ikke gikk rundt grøten. Jeg fikk mer selvstendighet, fikk integrert gode følelser, verdi og mestring. Jeg fikk hjelp til å bryte med de relasjonene som holdt meg nede. Selvmedlidenheten var min største fiende, sier hun.

Den 27. november ble datteren født. Lisbeth var da både rus- og medisinfri. Da fikk hun også føle på «vanlige» utfordringer, vanlige utfordringer som flere i hjelpeapparatet hadde advart mot. Med hennes bakgrunn var det de som mente hun ikke ville mestre situasjoner som for eksempel kolikk-barn.

- Datteren hadde kolikk. Da måtte jeg bare legge alt bak meg og jeg fant en kraft til å komme igjennom det også. Heldigvis var jeg allerede før dette inntraff i en god

personlig utvikling. Jeg vokste i ett med magen og var veldig klar for å ta hva enn som måtte komme av utfordringer.

I TIDEN ETTER BORGESTADKLINIKKEN

har hun også hatt hjelp. Hun har god hjelp fra barnevernet med både besøkshjem og avlastningshjem. Det var helt nødvendig på grunn av et lite nettverk. Hun har også godt samarbeid med barnehagen og Nav. Nå har hun også kommet i gang med litt skolegang. I dag har hun og barnet bosatt seg på et sted et stykke unna barndomsbyen. Også det var viktig for å bygge nye relasjoner.

- Jeg har også fått hjelp til å slette eller endre de diagnosene som hang på meg. Nåværende diagnose er PTSD. Det er vel naturlig etter et såpass belastende liv som jeg har hatt, sier hun. ■

Lisbeth Larsen (til h) er i dag både rus- og medikamentfri og mor til et barn på fem år. Hun vil spesielt trekke frem ruskonsulent Ingrid Nicolaysen (til v) som en viktig pådriver for at hun kom til Borgestadklinikken og fikk nødvendig hjelp.

FLEKKERØY BK SJØ - HVA NÅ?

Vi lever i presens - akkurat nå! «Se der! Hva er det? Hvordan får jeg dette til?» Spiderne lever her og nå!

Det er nok spennende å høre om hvordan ting var før, men gutter og jenter på Flekkerøy er mest opptatt av det de opplever her og nå. Er du ikke med dem der, er du ikke med dem. Akkurat nå stakes veien videre!

AKTIVITET OG MENING. Sjøspeideren på Flekkerøy er aktivt i gang med ca 80 småspeidere, stifinnere og vandrere og ca 25 ledere. En gang i uken møtes gruppene. VG-joller hives på sjøen for seilopplæring, knuter og førstehjelp innøves, naturstier går og poteter stekes på leirbålet. De tar fiskemerket og flaggmerket. Vennskap og godt selvbilde bygges mens de klatrer over en taubro. Andakt på to minutter skal gi tanker om at Jesus bryr seg om deg!

LEDERNE FÅR BARE ÉN SJANSE. Alt skjer nå. Noen sekunder etter andakten, er de høyt og lavt med yr latter og ivrige rop.

OM IKKE LENGE ER ALT HISTORIE. Hva da? Da skal disse spill levende «pratmakerne» leve videre og bygge landet selv. Da bruker de det de får akkurat nå.

HVORFOR ER DET MENING I AT DU LESER DETTE? Her viser vi noen bilder av det vi gjør. Du som leser, vil du be for at disse menneskene får bygget troen på Gud? Vil du be for at de ser at de betyr noe og kan gjøre noe for andre. Tro på at de betyr en forskjell! Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred. Fin ballast!

Takk for hjelpen!

Hilsen
Per Johannes Sørfonden
gruppelider i Flekkerøy BK Sjø

VELKOMMEN 2016 - SAMMEN MED BKU!

Blå Kors Ung ble endelig etablert i Kristiansand, og dette feiret vi med en heidundrende fest på nyttårsaften 2015!

Høsten 2015 ble brukt til planlegging av Kristiansands nye ungdomsarena, en arena byen lenge har hatt behov for: Blå Kors Ung Kristiansand og ungdoms-prosjektet «Kulturhaven».

Vi snakker om rusfrie arrangementer for ungdom som inkluderer alle og som kan lage alt fra hverdagsaktiviteter til store byfester. Siden vi er på vei bort fra jante-lov, og vil at alle skal få vise sine ressurser og gaver, startet vi med den største festdagen av dem alle: NYTTÅRSAFTEN! Alle ungdommene i Kristiansand og omegn ble invitert til party på Christiansholm festning nederst i sentrum, rett under byens største fyrverkeri.

Nyttårsaften 2015 ble et etterlenget byarrangement for ungdom som vil ha show og moro sammen med rusfrie fellesskap. Vi ble til sammen ca 80 stykker som sørget for høy partyfaktor. Team Physix viste rå muskelkraft: Ahmed Kerigo, Nizam Kerigo, Sander Bratlie og Kenneth Johansen tok styrke til nye høyder, og sammen med vårt eget lokale calisthenicsteam som kaller seg KRS Beast, stod publikum i jubel over alle triks og øvelser.

Vi fikk et imponerende og uventet trylleshow med Khattab Badraddin fra Norske Talenter. Det ble servert Street Food, cakepops, smoothies og brus i store meng-

der, og alle så ut til å ha alt de trengte. «Chili Challenge» ble en prøvelse og vinneren lot tausheten ta overhånd, mens Nizam Kerigo og to unge chilispisere gjorde kvelden svært underholdende mellom showene. Ahmed og Sander gav oss historiene sine og motiverte det nye året frem. Den unge og lovende DJ-en MTiX fylte nyttårsaftenen med god og danseglad musikk helt til det nye året var godt i gang. Ungdommene hadde orkesterplass til byens fyrverkeri, mens resten av befolkningen stod utenfor portene og ønsket seg en bit av feiringen.

Maria Jacobsen

VINTER I MOLDE

En gjeng på 22 ungdommer og seks frivillige fra BKU Ålesund var sammen om noen fantastiske dager med vinterferie i Molde. Der besøkte de fylkets største og flotteste badeland, gikk på kino og spiste god mat. De bodde på det særegne Seilet Hotell som ligger like ved Moldefjorden, med utsikt mot

Sunnmørsalpen!

Seks frivillige sørget for at alle deltakere fikk gode opplevelser sammen med andre. De «tjuvstartet» vinterferien allerede på lørdagen, da de var på Stranda-fjellet og kjørte slalåm og snowboard. Det ble en fartsfylt dag med mye moro for alle som var med. (CJBH)

En glad gjeng på vinterferie i Molde!
(Foto: Catherine J. Bradley Hessen)

Er du helt A4?

Vi kjenner faktisk noen som trenger litt A4

Du kan hjelpe barn, ungdom og familier i sårbare situasjoner.
Vi kaller det Tidgiver. Glede i hvert minutt.
Les mer på tidgiver.no

Maria Erichsen

Eirin Toppen

« Med korte, enkle turer skal vi møte hverandre,
dele naturopplevelser og Føle oss inkludert »

DU KAN BLI MED!

Vi inviterer alle til å bli med på å gå en eller flere turer i løpet av tiden Eirin og Maria bruker fra Nordkapp til Lindesnes. Blå Kors ønsker at prosjektet skal legge til rette for at mennesker møter mennesker og gjør ting sammen.

Slik blir du med:

- 1) Registrer din turgruppe på tidgiver.no
- 2) Gå minst én tur i løpet av 1. april - 31. august 2016

Ved å registrere hver tur på tidgiver.no vil vi forsøke å gi mer tid enn Eirin og Maria til sammen!

MØT JENTENE LANGS RUTA

Følg med på tidgiver.no og se når de ankommer et sted nær deg.
Da går vi sammen inn til i byen.
Premier og selfies med jentene!

Frivillighet handler om å gi av sin egen tid til andre. I Blå Kors trenger vi flere mennesker som kan bidra for å skape mestring og mening for flere.

Vi kaller det *tidgivere*.

VERDENS FØRSTE TIDGIVERE?

Eirin Toppen og Maria Erichsen gir fem måneder til Blå Kors og starter sin tur fra Nordkapp til Lindesnes 1. april 2016.

De gir 3600 timer til Blå Kors og representerer våre første *tidgivere*.

FØLG TUREN PÅ SOSIALE MEDIER:

@tidgivere

tidgivere

Du kan bety noe for en som trenger det

Blå Kors er opptatt av å skape trygge arenaer for barn og unge.

- 90 000 barn kommer hver dag hjem til foreldre i rus
- 60 000 barn og unge opplever å bli utsatt for mobbing hver uke
- 78 000 barn lever i fattigdom i Norge

Noen av våre tilbud for barn/unge/ familier:

Barnas Stasjon:

Barnas Stasjon retter sitt arbeid mot å styrke foreldrekompentansen i familier med barn fra 0-8 år, der foreldre strever med rus- og/eller psykisk helseproblematikk.

Snakk om Mobbing:

1 av 2 som opplever mobbing velger å holde opplevelsene for seg selv. Snakk om Mobbing er Norges første chat-tjeneste for barn og unge - som har spesialisert seg på temaet Mobbing.

Kompasset:

Kompasset er et talerør for unge som har vokst opp i alkoholfamilier, og et sted hvor man kan bearbeide sine opplevelser.

Blå Kors Ferier:

Mange familier har av ulike årsaker ikke mulighet for å dra på ferie. Blå Kors arrangerer derfor ferier for familier - alt i trygge omgivelser.

Gi en gave på konto:
3201.52.74165

Send BLÅGAVE til 2300
og støtt oss med 200,-

Nina Caroline Ekelund takker Frelsesarmeens rusomsorg og gatefotballen for livet.

Rusfrie Nina takker Frelsesarmeen for livet

Nina Caroline Ekelund (50) ble betraktet som Norges første overdose-offer på ecstasy. Hun kastet seg foran toget, men kan nå feire Frelsesarmeens rusomsorg sitt 125-årsjubileum.

AV MARKUS PLEMENTAS/KPK TEKST OG FOTO

Som ung havnet Nina Caroline Ekelund i et tøft rusmiljø i Oslo. Det eskalerte kraftig og endte tilslutt opp med et langt sykehusopphold og psykose.

– Jeg ble betraktet som Norges første offisielle ecstasy overdose-offer, forteller hun til KPK.

Etter å ha tilbrakt flere måneder på sykehus bestemte hun seg for å forlate Oslo. Hun ville bort fra rusmiljøet i byen. Også foreldrene hennes var rusmisbrukere.

HUN HAVNET ETTER HVERT I TRONDHEIM. Der klarte hun å slutte med de vante rusmidlene, som var alt fra hasj og ecstasy til amfetamin og syre.

– Men jeg hadde gått inn i en stor depresjon og fikk tabletter av legen min. Disse forsterket jeg med alkohol, forteller Nina.

I 2006 var hun helt utslitt og fikk plass på Furulund, Frelsesarmeens rusinstitusjon i

Trondheim for tungt belastede rusmiddelavhengige.

– Der ble jeg til året etter og alt gikk tålelig bra. Men da jeg måtte hjem igjen begynte jeg å drikke på nytt. Da hadde jeg vært deprimert i tretten år, og hadde overlevd en av Norges lengste dype depresjoner ifølge en overlege i Trondheim, forklarer Nina.

HUN HADDE FLERE GANGER bestemt seg for å avslutte livet. En gang kastet hun seg foran toget, men toget rakk å stoppe.

På det andre selvmordsforsøket hjemme dukket plutselig Anders Granbo opp på døren hennes. Han har jobbet med Frelsesarmeens gatefotball siden 2007.

– Han tok meg med til sykehus og satt der sammen med meg i timevis. Da jeg ble tvangsinnlagt innså jeg at han hadde berget livet mitt, forteller Nina.

Granbo fortsatte å besøke Nina

på sykehuset, og fikk etter hvert legenes tillatelse til å ta med Nina på NM i gatefotball i Stavanger i 2008. Da hadde hun knapt nok vært utenfor leiligheten sin de siste ti årene.

– Jeg storkoste meg i Stavanger og forstod at livet hadde mer å by på enn de fire veggene jeg hadde hjemme. Men straks hverdagen kom tilbake falt jeg igjen tilbake til rus.

– Heldigvis varte dette bare i noen måneder og jeg fikk plass på avrusning. Nå har jeg vært rusfri siden 2008, forteller hun.

HELT SIDEN 1891 HAR FRELSESARMEEN arbeidet blant mennesker med rusavhengighet. De har oppsøkt mennesker i gatene, åpnet dører, lindret smerter, stelt sår, servert varm suppe og gitt et bad og et ord på veien.

Virksomhetsleder for Frelsesarmeens rusomsorg, Knut

Haugsvær, forteller at det tidlig utkrystalliserte seg at det var blant samfunnets svakeste de skulle jobbe.

– Det begynte med at slumsøstre, datidens sosialarbeidere, gikk ut til folk. Etter hvert kom de store herbergene og institusjonene, sier Haugsvær.

I DAG ER RUSOMSorgen ANNERLEDES.

Den består av botilbud, lavterskeltilbud, kontakt- og behandlingssentre, aktivitetstilbud og ettervern. Men fremdeles er det gatenære viktig for Frelsesarmeen.

– Vi møter folk der de er. Den kristne profilen vår handler om å ha omsorg for hele mennesket, også på det åndelige plan. Det gir oss en ryggdekning på at omsorg handler om mer enn bare det praktiske, sier Haugsvær.

NINA CAROLINE EKElund ROSER menneskene som jobber i Frelsesarmeens rusomsorg. De har betydd mye for at hun i dag kan leve et mer normalt liv. Det hun savner er et bedre og tettere ettervern for de som er på god vei ut av rusen.

– Man er i dag veldig flink til å hjelpe de som er inne i aktiv rus. Men jeg savner kanskje noen flere tiltak for de som er ute av rusen. Det føler jeg er en mangelvare over hele Norge, forteller Nina.

Hun er i dag uføretrygdet, men sliter ikke med å fylle dagene med meningsfulle aktiviteter.

– Fra en tilværelse i fullstendig isolasjon farer jeg i dag rundt hvor jeg vil. Jeg har nettopp vært i Polen og sett Norge spille bronsefinale. Jeg maler og strikker og har tatt opp igjen den store drømmen min om å lage musikk, sier Nina.

Hun er også aktivt inne i Frelsesarmeens gatefotball. Der er hun keeper og av og til trener når Anders Granbo ikke er tilstede.

KNUT HAUGSVÆR I FRELSESARMEEN

SIER den store utfordringen for rusomsorgens medarbeidere er å holde motet oppe i hverdagens mange nederlag.

– Hvor ser du for deg at Frelsesarmeens rusomsorg er om 125 år?

– Det kan godt være at vi er her fremdeles. Noe vil være annerledes mens andre ting vil være like. Vi kan profesjonalisere oss til systemer og få egne sentre med bedre behandlingsopplegg og forskning. Men fokus må være dem som har ramlert mellom flere stoler. Der håper jeg Frelsesarmeen vil være, sier Haugsvær. ■

Reell brukerinnyflytelse gikk igjen som en rød tråd også da helseminister Bent Høie holdt foredrag under Fagrådets høringskonferanse i januar om regjeringens opptrappingsplan på rusfeltet. (Foto: Steinar Glimsdal)

Brukere og pårørende som eksperter

Helse- og omsorgsminister Bent Høie åpnet 15. februar en seminarrekke om hvordan helsetjenesten kan nyttiggjøre seg av brukere og pårørendes erfaringer for å gi et bedre tilbud til personer med psykiske lidelser.

På seminaret fortalte representanter fra Trento i Nord-Italia om sin modell der brukere og familiemedlemmer ansettes i helsetjenesten på lik linje med fagfolk.

– Mitt mål er å skape pasientens helsetjeneste. Det betyr at det som er viktigst for brukerne og pårørende skal være styrende for utviklingen av helsetjenesten. I Trento i Italia har de kommet langt i å gjøre pasienten og familien til aktive og likeverdige deltakere. Jeg tror vi har mye å lære av hverandre på tvers av landegrensene, sa Høie.

Kunnskapssenteret i Folkehelseinstituttet og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon står bak arrangementet. Det er en del av en seminarturné som starter i Asker og som fortsetter fire andre steder.

Målet er at de gode eksemplene som kommer frem under seminarene skal samles i en publikasjon som synliggjør den nye brukerrollen.

– For å skape pasientens helsetjeneste må vi flytte makt til brukerne og de pårørende. For mange i helse- og omsorgstjenesten betyr dette en stor snu-operasjon. Det innebærer endringer i kultur, holdninger og organisering. Både den som gir og den som mottar tjenester får nye roller, sa Høie.

Modellen fra Trento i Italia kan minne om modellen til familiekubbene der en tar i bruk nettverk av familier berørt av rusproblemer. Denne formen for «hjelp-til-selvhelp» har også sin opprinnelse i Italia. (Rusfri) ■

Små grep gir større spillerom

Visste du at en rådgivningssamtale handler mest om deg? Om hvilke mål og drømmer du har?

En rådgivningssamtale hos oss er helt uforpliktende. Vi viser deg hvor enkelt du kan få bedre økonomi.

Ring oss på telefon **02002**, så setter vi opp en samtale for deg på ditt nærmeste lokalkontor.

SpareBank 1 SR-Bank er stolt av å være bank for Blå Kors.

Nytt blakors.no

Fra nyttår framsto Blå Kors Norge med en flunkende ny hjemmeside med oppgradert design. Nå vektlegges muligheten for å støtte Blå Kors økonomisk på en helt annen måte enn før. Den nye hjemmesiden gjenspeiler også på en tydeligere måte inndelingen av organisasjonen i tre divisjoner: «Behandling», «Barn, Omsorg og Frivillighet» og «Opplæring» (Rusfri)

Barn i faresonen

Stjørdal kommune stjordal.kommune.no	Vågan kommune Familieenheten vagan.kommune.no	Lenvik kommune lenvik.kommune.no	Sund kommune sund.kommune.no	Fedje kommune fedje.kommune.no	Levanger kommune Psykisk helse og oppfølgingsteneste levanger.kommune.no
Os kommune os.kommune.no	Leirfjord kommune leirfjord.kommune.no	Hjartdal kommune Tjeneste Psykisk Helse hjartdal.kommune.no	Giske kommune Psykisk helsearbeid giske.kommune.no	Farsund kommune Lister barnevern farsund.kommune.no	TRYSIL KOMMUNE trysil.kommune.no
Lørenskog kommune Rus og Psykisk Helse lorenskog.kommune.no	Fedje kommune psykisk helse fedje.kommune.no	Masfjorden kommune masfjorden.kommune.no	NORD-FRON KOMMUNE Rus og Psykisk Helse nord-fron.kommune.no	Herøy kommune heroy.kommune.no	KONGSBERG KOMMUNE Barneverntjenesten kongsberg.kommune.no
MELHUS kommune Psykiatritjenesten melhus.kommune.no	Øksnes kommune Psykisk helsearbeid/rus oksnes.kommune.no	MERÅKER KOMMUNE meraker.kommune.no	RANA KOMMUNE avd. for Psykisk Helsearbeid rana.kommune.no	Gildeskål kommune gildeskall.kommune.no	
		Lillehammer kommune Barneverntjenesten lillehammer.kommune.no	Oppegård kommune Psykisk helsetjeneste oppegard.kommune.no		
RÆLINGEN KOMMUNE Barneverntjenesten ralingen.kommune.no		Time kommune time.kommune.no	Kristiansund kommune I medvind uansett vær Enhet Psykisk Helse kristiansund.kommune.no		
Sirdal kommune Enhet for helse - avdeling psykisk helse sirdal.kommune.no		Orkdal kommune Psykisk helse og rusarbeid Lavterskel Åpen alle virkedager - gratis! www.orkdal.kommune.no	ARENDAL KOMMUNE Psyk. helse og rus, Adm. arendal.kommune.no		
Nord-Aurdal kommune Familiens Hus nord-auerdal.kommune.no		Aurland kommune aurland.kommune.no	Ski kommune Kommunalteknikk ski.kommune.no		
Vågan kommune Psykiatri- og Rustjenesten vagan.kommune.no	RÆLINGEN KOMMUNE ralingen.kommune.no	RE KOMMUNE ny og varm re.kommune.no			

Marie Lindén, virksomhetsleder for Krise- og incestsenteret i Fredrikstad, gleder seg over støtten de har mottatt til arbeid for voldsutsatte barn. Senteret eies og drives av Stiftelsen Blå Kors Fredrikstad.

Tilbud om aktiviteter og opplevelser

- Jeg er kjempeglad, dette er helt fantastisk! Dette hadde jeg ikke turt å håpe på, sier Marie Lindén, virksomhetsleder ved Krise- og incestsenteret i Fredrikstad.

AV CAMILLA BROX FLODIN TEKST OG FOTO

Lindén er henrykt over å ha fått beskjed i februar om at de får 450 000 kroner fra Bufdir til arbeid for voldsutsatte barn. Barna som kommer til Krise- og incestsenteret, som eies og drives av Blå Kors, har ofte opplevd utrygghet og vold i oppveksten. Ikke sjelden er de eneste vitne til volden som utøves i hjemmet. Mange bærer på tunge hemmeligheter. Å vokse opp i en familie der man utsettes for vold, kan skade et barns utvikling.

- MANGE AV VÅRE BRUKERE har ikke hatt så mange positive opplevelser sammen. Vi håper gjennom dette tilbudet å skape gode, trygge opplevelser for barna, men også for barn og foresatte sammen, sier Lindén, som gleder seg til å sette i gang prosjektet. Målet er å etablere et aktivitetstilbud til barn og unge tilknyttet senteret. Tilbudet skal inneholde fysisk aktivitet for barn/unge, som fotball, turer, mini-golf, klatring med mer. Aktiviteter som kan gjøres sammen med foreldrene.

SOM EN DEL AV prosjektet ønsker Krise- og incestsenteret å innrede barne- og ungdomsrom

med brukermedvirkning. Rommene skal fylle det innhold som barn og ungdom ved senteret har behov for. Prosjektet vil også gi en mulighet for barna å delta aktivt i et fellesskap, planlegge aktiviteter sammen med andre, bruke kropp og sinn i meningsfull aktivitet. Det vil bli satt trygge forutsigbare rammer for barn og voksne i aktiviteten.

– Gjennom å skape gode positive opplevelser for både barn og foresatte vil dette lede til økt livskvalitet og økt mestringfølelse, forteller Lindén.

TILSKUDDSORDRNINGEN for voldsutsatte barn ble innført i 2015, som en del av regjeringens tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom. Tilskuddsordningen er unik ved å ha som formål å bidra til at barn og unge som enten er eller har vært utsatt for vold eller seksuelle overgrep, får økt mestringsevne og livskvalitet. Ordningen forvaltes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). På Bufdirs nettsider kan man lese mer om tildelingen.

Blå Kors Senter ble Blå Kors Poliklinikk Oslo

Blå Kors Senter som holder til i Storgata 38 i Oslo har fra og med 1. februar skiftet navn til Blå Kors Poliklinikk Oslo.

– Årsaken til navnebytte er at vi har ønsket oss et navn som gjenspeiler det vi tilbyr av tjenester og hvor vi holder til i landet, forteller klinikkssjef Ailin Strømsholm. Blå Kors Poliklinikk Oslo har gode behandlingstilbud til pasienter med følgende problematikk:

- alkohol, piller og illegale rusmidler
- spill, både pengespill og online-spill
- pårørendeproblematikk

Et integrert behandlingstilbud tilbys bestående av:

- individualterapi
- par- og familieterapi
- gruppeterapi
- ulike kurs
- «Blå»: et utvidet poliklinisk tilbud med trivelig sosial faktor
- Alle pasienter ved poliklinikken får en behandlingsansvarlig som følger dem gjennom hele behandlingsforløpet. Behandlerne bestreber seg på å skreddersy behandlingen etter pasientens behov, understreker Ailin Strømsholm. Du kan lese mer på www.blakorspoliklinikk.no (Rusfri)

Snart klart for bosenter i Tromsø

Det er snart klart for byggestart i Tromsø. Blå Kors har inngått en 20 årig driftsavtale med kommunen om bygging og drift av 12 boenheter for mennesker med rusproblemer. Avtalen kan videreføres i inntil 20 år. Anbudet er vunnet etter flere anbudsrunder og langvarige forhandlinger.

– Tomten er nå godkjent for bygging og det er gitt igangsettelsestillatelse. Dessverre har vi

i siste runde fått nok en klage til Fylkesmannen fra noen av naboene, men vi regner med at klagen er behandlet i løpet av noen uker, sier Odd Gjerpe, eiendomssjef i Blå Kors. De klagen som har kommet inn tidligere har ikke ført frem.

Bygget har en kostnadsramme på 33 millioner kroner, og prosjektet støttes av Husbanken. (SMB/Rusfri)

Velkommen til Blå Kors generalforsamling 2016!

Tidspunkt: fredag 27. mai til lørdag 28. mai 2016
Sted: Hotel Scandic Fornebu, Bærum

Blå Kors Norge innkaller sine medlemmer, virksomheter og kollektive medlemmer til organisasjonens øverste organ Generalforsamlingen (GF). Her bestemmes retningen for Blå Kors framtidige virke i det norske samfunn. Det er av stor betydning at det er god representasjon fra hele organisasjonen på GF!

I løpet av GF 2016 skal flere aktuelle spørsmål opp til behandling. Også denne gang vil forslag til vedtektsendringer stå på sakslisten. Generalforsamlingen vil se på det som har skjedd i Blå Kors i løpet av foregående treårsperiode. En handlingsplan for organisasjonen og det reviderte regnskap for siste periode skal behandles. Det skal foretas valg av medlemmer og varamedlemmer samt leder til landsstyret, valg av medlemmer til valgkomiteen og valg av medlemmer til appellutvalget.

Alle er velkomne til å være med på GF, både deltakere med stemmerett og deltakere uten stemmerett. For å kunne stemme må individuelt medlem, organisasjonsmedlem og virksomhet ha betalt kontingenten innen utgangen av foregående år.

Nærmere invitasjon til GF ville være på vei ut fra hovedkontoret i løpet av mars måned.

Spørsmål om GF 2016 kan rettes til Blå Kors hovedkontor, tlf 22 03 27 40, post@blakors.no (SG/Rusfri)

Minneord

Svein Langelandsvik, Kristiansand, døde 10. desember i fjor etter lengre tids kamp med sykdom. Blå Kors takker for den tiden vi fikk ha Svein Langelandsvik som et engasjert og svært aktivt medlem. Fra sin «talerstol» i Blå Kors Kristiansand gjorde han et uutslettelig inntrykk på Blå Kors i hele Norge – og ikke minst på oss som arbeider ved Blå Kors hovedkontor i Oslo. Hans aktive deltakelse og innspill på Blå Kors' sentrale samlinger – frivillighetssamlinger, nettverkssamlinger og generalforsamlinger – ble satt stor pris på. Det var en egen positivitet, optimisme og trossstyrke som preget det gode menneske Svein Langelandsvik. Vi gleder oss over å ha kjent ham og vi gleder oss over alt det flotte lokale Blå Kors-arbeidet han tok initiativ til og ledet i Kristiansand. Svein vil være dypt savnet i Blå Kors.

Vi lyser fred over Svein Langelandsviks minne.

Jan Elverum
generalsekretær

KRONIKK

SILJE ENDRESEN REME er psykolog PhD og førsteamanuensis ved Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo.

«Nettopp fordi den åndelige dimensjonen er så viktig for majoriteten av dem vi er satt til å hjelpe, bør den også være viktig for oss.

Den åndelige dimensjonen må inn i terapirommet

Hvorfor blir Gud kastet ut av terapirommet? spør førsteamanuensis og psykolog Silje Endresen Reme i denne kronikken. Kronikken bygger på et foredrag Reme holdt under årets Nettverkskonferanse i Blå Kors.

AV **SILJE ENDRESEN REME**

Som 10-åring mistet Paal-André Grinderud sin far. Sorgen og ensomheten førte moren inn i et langvarig rusmisbruk, og hun døde bare 6 år senere. Som 16-åring var Paal-André foreldreløs og dypt fortvilet. Han ble tungt deprimert og følte seg straffet av Gud. For å få hjelp, oppsøkte han flere psykologer. Over alt møtte han den samme muren når han ville ta opp religiøse spørsmål:

– Jeg sa flere ganger at «Gud har forlatt meg, og jeg forstår ikke hvorfor». Psykologene svarte med å si «Akkurat, ja», for så å snakke om noe annet (Vårt Land, 21. feb 2015). Det ikke var rom for Gud i terapirommet.

HVORFOR BLIR GUD KASTET UT AV TERAPIROMMET? Flere fremtredende personer i psykologiens historie har ment noe om religion. I de fleste tilfeller har beskrivelsene vært negative og reduksjonistiske. Den moderne psykologiens far, Sigmund Freud, karakteriserte for eksempel religion som en universell tvangsnevrose (blant annet), den amerikanske psyko-

logen Albert Ellis avfeide all religiøsitet med å beskrive det som avvikende og irrasjonell tenkning, mens psykiateren Arnold Mandel mente det hele skyldtes en temporallappsdysfunksjon, altså en hjerneskade. Slike uttalelser fra sentrale skikkelser i psykologiens historie vil selv sagt være med på å forme holdninger og oppfatninger i et fagfelt. Årsakene til slike holdninger er komplekse, men kan blant annet ha sammenheng med psykologifagets opprinnelse. Psykologien oppstod som et alternativ, og etterhvert en direkte konkurrent, til kirkens rolle og funksjon. Mens vi tidligere søkte oss til presteskapet og gudstjenestene for å finne svar på både hverdagslige og eksistensielle problemstillinger, overtok etterhvert psykologene denne rollen og funksjonen. Psykologien markerte dermed en nødvendig avstand fra kirken i starten, som så har vedvart.

UNDERSØKELSER HAR VIST at det er betydelige forskjeller mellom fagområder når det gjelder grad av religiøsitet; blant naturvitenskapene finner man en høyere grad av religiøsitet enn blant samfunnsvitenskapene, med psykologer som den minst religiøse gruppen av alle. En av forklaringene på denne forskjellen er at fagområder som ligger lenger vekk fra religion, i mindre grad genererer indre konflikt enn fagområder der religion, tro og tradisjoner er gjenstand for kritisk studie. Andre forklarer forskjellen med seleksjonseffekten, altså at de som velger å studere psykologi i utgangspunktet er mindre religiøse enn de som velger andre studier. En tredje forklaring innebærer at utdanning i seg selv påvirker grad av religiøsitet. Undersøkelser tidlig på 1900-tallet viste at betydelig færre vitenskapsmenn var religiøse sammen-

liknet med befolkningen generelt. Det ble dermed konkludert med at troende etter hvert ville forsvinne helt etter som utdanning ble mer utbredt. Det har imidlertid ikke skjedd – oppblomstringen av religiøs tro de siste tiårene, samtidig med en stadig synligere forekomst av voldelig, terroriserende og ekstrem religiøs atferd, viser at interessen for religion heller tiltar enn avtar.

DA JEG VAR PSYKOLOGSTUDENT UNDRET JEG MEG over mangelen på religion og religiøse tema i utdanningen. Min medstudent, Lene Beggraf, og jeg bestemte oss dermed for å undersøke dette mer systematisk. Vi startet med å se på læreplanen i psykologi ved de ulike utdanningsinstitusjonene i Norge – ingen av dem inkluderte religion eller menneskers religiøse tro. Videre undersøkte vi tre av de største og mest anbefalte introduksjonsbøkene i psykologi – heller ikke der ble religiøs atferd eller religion nevnt. Vi hørte anekdotiske fortellinger fra studenter om negative holdninger til religion fra forelesere, og hadde også egne erfaringer med psykologfagets manglende respekt for religiøst troende.

VI BESTEMTE OSS FOR Å GÅ VIDERE med en landsomfattende undersøkelse blant psykologistudentene for å høre hva slags erfaringer og oppfatninger de hadde om temaet. Spørreundersøkelsen ble sendt til alle psykologistudentene i Norge. Responsen på undersøkelsen var god – 564 studenter svarte, og resultatene var overveldende; 93 prosent av studentene opplevde at det ikke var fokus på menneskers religiøse tro i psykologutdanningen, mens 78 prosent ønsket å inkludere temaet i utdanningen. 62 prosent mente

at en større del av pensum burde omtale religiøse tema, mens 92 prosent mente at fokus på tro i utdanningen ville føre til bedre psykologer. 57 prosent mente psykologfaget er lite opptatt av religion av frykt for å fremstå lite vitenskapelig, mens 27 prosent mente psykologfaget har en nedsettende holdning til troende. En mindre, men likevel urovekkende andel (15 prosent) hadde opplevd at troende ble latterliggjort i undervisningen.

EN TIDLIGERE PASIENT, Sigrund Tømmerås, skrev for en tid tilbake et innlegg i Tidskrift for Norsk Psykologforening der hun etterlyser mer kunnskap om kristen teologi blant psykologer. Hun forteller at hun har bakgrunn fra et livsfornektende og voldelig pietistisk miljø, der religionen formørket barndommen og mye av hennes voksne liv i form av skyldfølelse og angst. Da hun omsider oppsøkte hjelp og kom i terapi, opplevde hun en manglende evne hos terapeuten til å forstå hvor viktig religionen var for henne. Hun opplevde at terapeuten var forutinntatt og hadde klare oppfatninger om hva en «sunn» kristen tro var. Disse ble av Tømmerås oppfattet som normative og fastlåste. På spørsmål om hvordan den ideelle terapeut skulle ha

møtt henne, svarer hun: «Jo, for at terapeuten ikke skal bli nok en autoritet på hva som var god kristen tro, ville han tatt veien om mitt religions grunnlag: teologien. Å vise til store personligheter fra kristendommens historie vil gi en helt annen tyngde enn en terapeuts synsing. Dessuten vil teologien åpenbare et mangfold som ville gi klienten valgmuligheter og større trosfrihet.» (Tømmerås 2009, s. 1236)

KUNNSKAP OM RELIGIØS PRAKSIS, slik Tømmerås etterspør, er viktig for en psykolog eller annen helsearbeider å vite noe om. Dette er blant annet viktig for å kunne skille mellom normale og patologiske manifestasjoner av religion. Kunnskap om hvilken betydning religiøs tro kan ha for fysisk og psykisk helse, hvor religion kan virke både som ressurs og problem, er et annet område det er viktig å ha kunnskap om. Åndelig omsorg er et begrep som ofte brukes om det å være oppmerksom på pasientens eksistensielle spørsmål og ressurser. En slik omsorg bygger på kunnskap om livssyn, kultur og tradisjon og tar utgangspunkt i pasientens eget livssyn i arbeidet med eksistensielle spørsmål. En av verdens mest kjente psykoterapeuter, Irvin Yalom, er ikke selv religiøs men mener likevel det er helt

nødvendig at terapeuten er informert om pasientens religiøse standpunkt når man jobber sammen i en terapeutisk situasjon. Som eksempler nevner han det å oppfordre pasienten til å gå dypere i troen for å finne trøst, eller blottlegge usunn religiøs praksis.

I STORTINGETS OPPTRAPPINGSPLAN FOR PSYKISK HELSE framheves viktigheten av forholdet mellom religiøsitet og psykisk helse. En person skal ikke bare ses på som pasient, men som et helt menneske med kropp, sjel og ånd. Enkelte organisasjoner, som for eksempel Blå Kors, har til og med etablert verdigrunnlag hvor åndsdimensjonen har en egenverdi. Her anerkjennes det at rusmisbruk berører eksistensielle sider ved livet, og at disse dermed er viktig å ivareta i behandling og oppfølging. Dette kan gi gode forutsetninger for å ivareta den åndelige dimensjonen. Jeg håper vi slipper flere historier som historiene til Paal-André Grinderud og Sigrund Tømmerås. De vitner om et behandlingsvesen som neglisjerer en viktig dimensjon av livet. Jeg mener den åndelige dimensjonen må inn i terapirommet. Nettopp fordi denne dimensjonen er så viktig for majoriteten av dem vi er satt til å hjelpe, bør den også være viktig for oss. ■

Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	Hydrema AS Musmyrvegen 5 3520 JEVNÅKER Tlf. 61 31 40 10	BEMA BEMA AS BILREPARASJON OG SERVICE	Comfort Halden F. Jørgensen AS Jernbanegata 10 1767 HALDEN Tlf. 69 17 86 10	ARA MASKIN AS Slorer Gård 1798 AREMARK Tlf. 919 94 790	Fosnavåg Rør A/S Holmejordveien 10 6090 FOSNAVÅG Tlf. 70 08 80 19
Finnås Kraftlag 5430 BREMNES Tlf. 53 42 89 00	Onn Belysning Svelvikveien 81 3039 DRAMMEN Tlf. 32 80 27 00	Toyota Hadeland AS Garverivegen 3 2740 RØA Tlf. 61 32 47 70	Skrifthuset AS Vonheimvegen 14 6630 TINGVOLL Tlf. 414 74 794	FINNØY GRAVE- OG SPRENGNINGSSERVICE Judaberg 4160 FINNØY Tlf. 51 71 25 36	Aaserud Møbler A/S Røllighetsv. 9 1738 BØRGENHAUGEN Tlf. 69 16 66 60
Medi Buskerud HELSEARTIKLER 3015 DRAMMEN Tlf. 32 80 80 80	JOTUN Hystadv. 167 3230 SANDEFJORD Tlf. 33 45 70 00	Bryne Rør AS Vesthagen 9 4340 BRYNE Tlf. 51 77 82 00	GECOM AS Kongeveien 79 3188 HORTEN Tlf. 33 04 98 80	Naglestad Bruk Songdalsv. 111 4645 NODELAND Tlf. 32 28 21 40	Dykker CE Pontoppidan Symreieien 19 H 3770 KRAGERØ Tlf. 908 53 119
DNB Sentrumsgården 8512 NARVIK Tlf. 03 000	Indremisjonshjemmet Hollendergaten 15 5017 BERGEN Tlf. 55 31 71 78 www.imf.no	BF BYGGFORM Eternitveien 8 3470 SLEMMESTAD Tlf. 31 28 92 70	Christensen & Jensen Transport AS 8063 VÆRØY Tlf. 932 07 298	INDUSTRI ENERGI Youngsøgt 11, 0181 OSLO Tlf. 02 390 www.industrienergi.no	Coop Mega Førde Langebruv. 22 6801 FØRDE Tlf. 57 83 07 40
Njærheim Rør AS Furenesveien 394 4308 SANDNES Tlf. 922 00 477	Hallingdal kraftnett Lienv. 41, 3580 GEILO Tlf. 32 08 71 00	Hadelandsbakeriet AS Rådhusv. 35 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 38	Peder Eiendom AS Mosseveien 60 1640 RÅDE Tlf. 69 28 53 64	ITassist AS Vestre Brogate 5 3300 HOKKSUND Tlf. 954 04 032	Hammerfest Parkering KF 9615 HAMMERFEST Tlf. 78 41 32 28
www.slippen.no Tlf. 78 42 48 80	SOLVASK Rosenkrantzgata 89 3003 DRAMMEN Tlf. 32 83 19 85	Designo Reklame AS Bjørnsøns gate 34 2003 LILLESTRØM Tlf. 63 80 55 60	Pihl Sjusjøvegen 2001 2612 SJUSJØEN Tlf. 62 33 43 80	TC Test by Committee Midtsida 56 2133 GARDVIK Tlf. 414 27 789	Trysil Snekkeri Brubakken 36 2422 NYBERGSUND Tlf. 62 45 27 00

REGNSKAP FRA A TIL Å
Vi gjør det vi kan best - regnskap. 33 års erfaring og store ledetimer har vi siden 1983
gjort tjenester innen regnskapsføring, rapportering og økonomisk rådgivning.
Vårt fokus er å legge til rette for at kunden din blir trykkelig effektiv.
72 87 82 00 - forbruker@melhusregnskap.no - melhusregnskap.no

MELHUS REGNSKAP

Nedre Buskerud Boligbyggelag
Nedre Torggt 5/7
3015 DRAMMEN
Tlf. 32 21 15 00
www.nbbo.no

Vestre Viken HF
Helse Sør-Øst
- Klinikk for psykisk helse og rus
Erik Børresensalle 11-14, 3015 DRAMMEN
Tlf. 03 525 - www.vestreviken.no

T: 64 97 23 00
M: post@kisif.no
W: <http://kisif.no>
A: Langbakken 9, 1430 ÅS

ANONYM STØTTE

Sebbelows Stiftelse
Senter for Foreldre og Barn
Jens Bjelkesgt 75 B
0652 OSLO
Tlf. 23 03 79 00
www.sebbelow.no

PeisTeknikk
Hålandsvegen 24
4344 BRYNE
Tlf. 452 73 779

Taxi Hedmark
03 650
Bestill enkelt din
taxitur (1-4 pers)
med vår nye app.
Besøk vår hjemmeside:
www.taxi-hedmark.no

Mjøndalshallen har følgende fasiliteter:
• Fotballhall (70x44 m) med kunstgress og 3 blestier
• Håndballhall (40x20 m) med 10 håndballbaner
• Basketballhall (40x20 m) med 10 basketballbaner
• Skøytebane (40x60 m) med 10 skøytebaner
• Svømmehall (50x25 m) med 10 svømmebassener
• Badmintonhall (40x20 m) med 10 badmintonbaner
• Tennisbane (24x10 m) med 10 tennisbaner
• Hestesport (40x20 m) med 10 hestesportbaner
• Skisport (40x20 m) med 10 skisportbaner
• Hestesport (40x20 m) med 10 hestesportbaner
• Skisport (40x20 m) med 10 skisportbaner
www.mjondalshallen.no

SØR-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE
Erling Skakkesg 14
7004 TRONDHEIM
Tlf. 73 86 60 00
www.stfk.no

KAN DET VÆRE PSYKOSE?
TIPS gir råd og hjelp når du selv eller dine
nærmeste har tegn på alvorlig psykisk lidelse
HELSE STAVANGER
Samarbeid mellom Helse Stavanger og
Regionale psykiatriske senter
TIPS
TIPS
51 51 59 59
tips-info.com
SØK HJELP SÅ RASKT SOM MULIG. DA ER SJANSEN STØRST FOR Å BLI FRISK

ALKOHOLPROBLEMER
Privat behandling med individuelle opplegg
Enesamtaler - Diskresjon
Enerom med dusj/wc
Ingen personlig utlevering i gruppe
Muligheter for fam. samtaler og ettervern
Vakre og rolige omgivelser
KILDEVANGEN
Skrela i Oppland
TLF. 61 16 28 00 www.kildevangen.no

Vi har avtale med Helse Sør-Øst om 50 behandlingsplasser
på henholdsvis 6 og 12 måneders varighet.
 RIISBY
BEHANDLINGSSENTER
Nordsinni 356, 2870 Dokka Tlf. 61 11 28 00
post@riisby.no www.riisby.no

OMSORG. OPPLEVELSE. MESTRING.
 Hei!
Besøk vår nettside
www.koa-as.no
og lær mer om oss!
Velkommen
til KOA-familien!
KOA
OMSORG. OPPLEVELSE. MESTRING.
www.koa-as.no

Borgestadklinikken
Blå Kors Sør
■ Avdeling Skien ■ Avdeling Borgestad
■ Avdeling Loland ■ Avdeling Bragerne
Tverrfaglig spesialisert avhengighetsbehandling
i et familie- og generasjonsperspektiv
 Blå Kors

Fossumkollektivet
VISST NYTTER DET
Tlf: 69 83 31 00
Fax: 69 83 31 01
www.fossumkollektivet.no
e-post: post@fossumkollektivet.no

BILSKADESENTERET AS
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

ac coun +or
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

AGIL KOMPETANSE
Programvare for økonomi og landbruk
Kopstadveien 19 B, 3180 NYKIRKE
Tlf. 33 07 19 80
www.agilkompetanse.no

KeepItSafe
Borkhus 5, 9518 ALTA - Tlf. 995 19 810
Blomkvist ITK driver med IT konsulentvirksomhet,
rådgivning og teknisk arbeid. Salg av datautstyr
og programvare samt byggautomasjons og sikkerhets
produkter. Kommunikasjonsutstyr og elektronikk.
Les mer på vår hjemmeside www.blomkvistitk.no
eller på facebook
<https://www.facebook.com/blomkvistitk>

SANDBUKT
Sandbukt Gård, 9050 Storsteinnes
www.sandbukta.no • Tlf 919 19 720

RAULAND MASKIN AS
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

Lindesnes Marnardal Mandal Åsral
Barnevern Sør
4509 MANDAL - Tlf. 38 27 35 35

Toten Økonomitjenester AS
Audheimgården, 2850 LENA
Tlf. 61 14 13 30

YX Valestrandsfossen
Småland
5281 VALESTRANDSFOSSEN
Tlf. 56 39 41 86

Lund Regnskap AS
Langliveien 69
1816 SKIPTVET
Tlf. 413 29 193

Sykehuset Telemark
Barne og Ungdomspsykiatrisk Seksjon
Ulefossveien, 3710 SKIEN
Tlf. 35 00 35 24

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
4001 STAVANGER
Tlf. 51 51 66 00 - www.rogfk.no

HØGSKULEN I VOLDA
Joplassvegen, 6101 VOLDA - Tlf. 70 07 50 00
www.hivolda.no

Solli Sykehus
Osvegen 15, 5227 NESTTUN
Tlf. 55 11 82 00

Stavern Sport
Dronningensg 2
3290 STAVERN
Tlf. 33 19 89 41

Eikli Apotek
Barbroveien 7
3511 HØNEFOSS
Tlf. 32 12 15 00

Rana Bilservice as
Søderlundmyra 32
8622 MO I RANA
Tlf. 990 46 075

Eiendomsinvest Holding AS
Myrabakken Næringscenter
6010 ÅLESUND
Tlf. 70 17 83 00

Lesja Rep og Servicesenter AS
2665 LESJA
Tlf. 61 24 39 00

Rolf Wee Transport AS
Frakkagjerdveien 127
5563 FØRRESFJORDEN
Tlf. 982 18 201

Lie Handelsgartneri
Lie Nordre
1781 HALDEN
Tlf. 69 01 55 78

Haarcompagniet AS
Storgata 8
3050 MJØNDALEN
Tlf. 32 87 68 40

DRAMMEN KJØL OG FRYS AS
Kobbervikdalen 119, 3036 DRAMMEN
Tlf. 32 83 16 88

VIPPR
20% rabatt
ved bestilling via appen.
Last ned her:
 05060
DRAMMEN

Mer enn forventet. TOTEN TRANSPORT
PB 48 - 2831 RAUFOSS - Tlf. +47 61 15 10 00
raufoss@toten-transport.no - www.toten-transport.no

BERRY ALLOC
LAMINATE • PARQUET • WALLS • VINYL PLANKS
WHEREVER. FOREVER.

Helse Førde Nordfjord psykiatrisenter
Sjukehusv. 9, 6770 NORDFJORDEID
Tlf. 57 86 43 30

Fredheim Maskin & Betong AS
Valeberg, 6854 KAUPANGER
Telefon: 97 67 63 66 • Mobil: 95 57 67 26

KNUDSEN REGNSKAP
Hilde Knudsen
Autorisert regnskapsfører NARF
hilde@kregnskap.no
Mobil 905 42 652

ETT STEG
er alltid byggesaken på en fantastisk måte.
Vi er en av de største og mest erfarne
byggebyråene i Norge. Vi har over 30 års
erfaring og har bygget opp et stort nettverk
av samarbeidspartnere. Vi har bygget opp
et stort nettverk av samarbeidspartnere.
www.ettsteg.no
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

SYKEHUSET ØSTFOLD
Klinikk for psykisk helsevern
Avdeling for barne- og ungdom
1714 GRÅLUM - Tlf. 08 600

Rådgivningstelefon for pårørende
22 49 19 22
PIO - ressursenter for psykisk helse

Tonstad Bakeri AS
4440 TONSTAD - Tlf. 38 37 01 22
<http://tonstadbakeri.blogspot.no>
Facebook: Tonstad Bakeri - Instagram: @tonstadbakeri

Samtale-Terapi i Gestalt-Terapeut Monika D. Lauvland
Smeitkollen, 3855 TREUNGEN
Tlf. 957 27 405

BILSKADESENTERET AS
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

ac coun +or
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

AGIL KOMPETANSE
Programvare for økonomi og landbruk
Kopstadveien 19 B, 3180 NYKIRKE
Tlf. 33 07 19 80
www.agilkompetanse.no

KeepItSafe
Borkhus 5, 9518 ALTA - Tlf. 995 19 810
Blomkvist ITK driver med IT konsulentvirksomhet,
rådgivning og teknisk arbeid. Salg av datautstyr
og programvare samt byggautomasjons og sikkerhets
produkter. Kommunikasjonsutstyr og elektronikk.
Les mer på vår hjemmeside www.blomkvistitk.no
eller på facebook
<https://www.facebook.com/blomkvistitk>

SANDBUKT
Sandbukt Gård, 9050 Storsteinnes
www.sandbukta.no • Tlf 919 19 720

RAULAND MASKIN AS
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

Lindesnes Marnardal Mandal Åsral
Barnevern Sør
4509 MANDAL - Tlf. 38 27 35 35

Toten Økonomitjenester AS
Audheimgården, 2850 LENA
Tlf. 61 14 13 30

YX Valestrandsfossen
Småland
5281 VALESTRANDSFOSSEN
Tlf. 56 39 41 86

Lund Regnskap AS
Langliveien 69
1816 SKIPTVET
Tlf. 413 29 193

Sykehuset Telemark
Barne og Ungdomspsykiatrisk Seksjon
Ulefossveien, 3710 SKIEN
Tlf. 35 00 35 24

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
4001 STAVANGER
Tlf. 51 51 66 00 - www.rogfk.no

HØGSKULEN I VOLDA
Joplassvegen, 6101 VOLDA - Tlf. 70 07 50 00
www.hivolda.no

Solli Sykehus
Osvegen 15, 5227 NESTTUN
Tlf. 55 11 82 00

Stavern Sport
Dronningensg 2
3290 STAVERN
Tlf. 33 19 89 41

Eikli Apotek
Barbroveien 7
3511 HØNEFOSS
Tlf. 32 12 15 00

Rana Bilservice as
Søderlundmyra 32
8622 MO I RANA
Tlf. 990 46 075

Eiendomsinvest Holding AS
Myrabakken Næringscenter
6010 ÅLESUND
Tlf. 70 17 83 00

Lesja Rep og Servicesenter AS
2665 LESJA
Tlf. 61 24 39 00

Rolf Wee Transport AS
Frakkagjerdveien 127
5563 FØRRESFJORDEN
Tlf. 982 18 201

Lie Handelsgartneri
Lie Nordre
1781 HALDEN
Tlf. 69 01 55 78

Haarcompagniet AS
Storgata 8
3050 MJØNDALEN
Tlf. 32 87 68 40

DRAMMEN KJØL OG FRYS AS
Kobbervikdalen 119, 3036 DRAMMEN
Tlf. 32 83 16 88

VIPPR
20% rabatt
ved bestilling via appen.
Last ned her:
 05060
DRAMMEN

Mer enn forventet. TOTEN TRANSPORT
PB 48 - 2831 RAUFOSS - Tlf. +47 61 15 10 00
raufoss@toten-transport.no - www.toten-transport.no

BERRY ALLOC
LAMINATE • PARQUET • WALLS • VINYL PLANKS
WHEREVER. FOREVER.

Helse Førde Nordfjord psykiatrisenter
Sjukehusv. 9, 6770 NORDFJORDEID
Tlf. 57 86 43 30

Fredheim Maskin & Betong AS
Valeberg, 6854 KAUPANGER
Telefon: 97 67 63 66 • Mobil: 95 57 67 26

KNUDSEN REGNSKAP
Hilde Knudsen
Autorisert regnskapsfører NARF
hilde@kregnskap.no
Mobil 905 42 652

ETT STEG
er alltid byggesaken på en fantastisk måte.
Vi er en av de største og mest erfarne
byggebyråene i Norge. Vi har over 30 års
erfaring og har bygget opp et stort nettverk
av samarbeidspartnere. Vi har bygget opp
et stort nettverk av samarbeidspartnere.
www.ettsteg.no
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

SYKEHUSET ØSTFOLD
Klinikk for psykisk helsevern
Avdeling for barne- og ungdom
1714 GRÅLUM - Tlf. 08 600

Rådgivningstelefon for pårørende
22 49 19 22
PIO - ressursenter for psykisk helse

Tonstad Bakeri AS
4440 TONSTAD - Tlf. 38 37 01 22
<http://tonstadbakeri.blogspot.no>
Facebook: Tonstad Bakeri - Instagram: @tonstadbakeri

Samtale-Terapi i Gestalt-Terapeut Monika D. Lauvland
Smeitkollen, 3855 TREUNGEN
Tlf. 957 27 405

BILSKADESENTERET AS
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

ac coun +or
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

AGIL KOMPETANSE
Programvare for økonomi og landbruk
Kopstadveien 19 B, 3180 NYKIRKE
Tlf. 33 07 19 80
www.agilkompetanse.no

KeepItSafe
Borkhus 5, 9518 ALTA - Tlf. 995 19 810
Blomkvist ITK driver med IT konsulentvirksomhet,
rådgivning og teknisk arbeid. Salg av datautstyr
og programvare samt byggautomasjons og sikkerhets
produkter. Kommunikasjonsutstyr og elektronikk.
Les mer på vår hjemmeside www.blomkvistitk.no
eller på facebook
<https://www.facebook.com/blomkvistitk>

SANDBUKT
Sandbukt Gård, 9050 Storsteinnes
www.sandbukta.no • Tlf 919 19 720

RAULAND MASKIN AS
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

Lindesnes Marnardal Mandal Åsral
Barnevern Sør
4509 MANDAL - Tlf. 38 27 35 35

Toten Økonomitjenester AS
Audheimgården, 2850 LENA
Tlf. 61 14 13 30

YX Valestrandsfossen
Småland
5281 VALESTRANDSFOSSEN
Tlf. 56 39 41 86

Lund Regnskap AS
Langliveien 69
1816 SKIPTVET
Tlf. 413 29 193

Sykehuset Telemark
Barne og Ungdomspsykiatrisk Seksjon
Ulefossveien, 3710 SKIEN
Tlf. 35 00 35 24

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
4001 STAVANGER
Tlf. 51 51 66 00 - www.rogfk.no

HØGSKULEN I VOLDA
Joplassvegen, 6101 VOLDA - Tlf. 70 07 50 00
www.hivolda.no

Solli Sykehus
Osvegen 15, 5227 NESTTUN
Tlf. 55 11 82 00

Stavern Sport
Dronningensg 2
3290 STAVERN
Tlf. 33 19 89 41

Eikli Apotek
Barbroveien 7
3511 HØNEFOSS
Tlf. 32 12 15 00

Rana Bilservice as
Søderlundmyra 32
8622 MO I RANA
Tlf. 990 46 075

Eiendomsinvest Holding AS
Myrabakken Næringscenter
6010 ÅLESUND
Tlf. 70 17 83 00

Lesja Rep og Servicesenter AS
2665 LESJA
Tlf. 61 24 39 00

Rolf Wee Transport AS
Frakkagjerdveien 127
5563 FØRRESFJORDEN
Tlf. 982 18 201

Lie Handelsgartneri
Lie Nordre
1781 HALDEN
Tlf. 69 01 55 78

Haarcompagniet AS
Storgata 8
3050 MJØNDALEN
Tlf. 32 87 68 40

DRAMMEN KJØL OG FRYS AS
Kobbervikdalen 119, 3036 DRAMMEN
Tlf. 32 83 16 88

VIPPR
20% rabatt
ved bestilling via appen.
Last ned her:
 05060
DRAMMEN

Mer enn forventet. TOTEN TRANSPORT
PB 48 - 2831 RAUFOSS - Tlf. +47 61 15 10 00
raufoss@toten-transport.no - www.toten-transport.no

BERRY ALLOC
LAMINATE • PARQUET • WALLS • VINYL PLANKS
WHEREVER. FOREVER.

Helse Førde Nordfjord psykiatrisenter
Sjukehusv. 9, 6770 NORDFJORDEID
Tlf. 57 86 43 30

Fredheim Maskin & Betong AS
Valeberg, 6854 KAUPANGER
Telefon: 97 67 63 66 • Mobil: 95 57 67 26

KNUDSEN REGNSKAP
Hilde Knudsen
Autorisert regnskapsfører NARF
hilde@kregnskap.no
Mobil 905 42 652

ETT STEG
er alltid byggesaken på en fantastisk måte.
Vi er en av de største og mest erfarne
byggebyråene i Norge. Vi har over 30 års
erfaring og har bygget opp et stort nettverk
av samarbeidspartnere. Vi har bygget opp
et stort nettverk av samarbeidspartnere.
www.ettsteg.no
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

SYKEHUSET ØSTFOLD
Klinikk for psykisk helsevern
Avdeling for barne- og ungdom
1714 GRÅLUM - Tlf. 08 600

Rådgivningstelefon for pårørende
22 49 19 22
PIO - ressursenter for psykisk helse

Tonstad Bakeri AS
4440 TONSTAD - Tlf. 38 37 01 22
<http://tonstadbakeri.blogspot.no>
Facebook: Tonstad Bakeri - Instagram: @tonstadbakeri

Samtale-Terapi i Gestalt-Terapeut Monika D. Lauvland
Smeitkollen, 3855 TREUNGEN
Tlf. 957 27 405

BILSKADESENTERET AS
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

ac coun +or
Hadeland: 61 31 99 20, ccountor@hadeland.no
Nittedal: 67 07 12 65, ccountor@nittedal.no

AGIL KOMPETANSE
Programvare for økonomi og landbruk
Kopstadveien 19 B, 3180 NYKIRKE
Tlf. 33 07 19 80
www.agilkompetanse.no

KeepItSafe
Borkhus 5, 9518 ALTA - Tlf. 995 19 810
Blomkvist ITK driver med IT konsulentvirksomhet,
rådgivning og teknisk arbeid. Salg av datautstyr
og programvare samt byggautomasjons og sikkerhets
produkter. Kommunikasjonsutstyr og elektronikk.
Les mer på vår hjemmeside www.blomkvistitk.no
eller på facebook
<https://www.facebook.com/blomkvistitk>

SANDBUKT
Sandbukt Gård, 9050 Storsteinnes
www.sandbukta.no • Tlf 919 19 720

RAULAND MASKIN AS
Tlf. 9512 24 639
Vnr. 9512 21 234

</

Senter for Rusforebygging 3001 DRAMMEN Tlf. 32 04 67 00	price Nybruveien 7 3055 KROKSTADELVA Tlf. 32 23 10 80	itir STIFTELSEN BLÅ KORS Tlf. 69 30 18 40 www.blaskors.no	B3S Tlf. 32 23 10 80	Engelsviken Slipp AS 1628 ENGALSVIK Tlf. 69 33 31 65	Wonderland 6300 ÅNDALSNE Tlf. 71 22 78 00 wonderlandbeds.com
Kriminalomsorgen Arendalfengsel Parkveien 6 4838 ARENDAL Tlf. 37 07 67 43	Ramlo Sandtak AS Industriv 63 7080 HEIMDAL Tlf. 974 66 000	HS News Systems AS Olavs g 39 3612 KONGSBERG Tlf. 32 86 72 20	Hårkroken frisør Betzy Kjelsbergs v 263 3028 DRAMMEN Tlf. 32 82 52 11	DNB DNB avd. Mosjøen 8656 MOSJØEN Tlf. 03 000	Salong Alf Andersen Nedre Storg 16 3015 DRAMMEN Tlf. 32 83 24 31
Johan R. Sunde AS 6037 EIDSNES Tlf. 70 19 07 03	TBN Transport AS Bakkeveien 8 A 9900 KIRKENES Tlf. 992 47 338	Stensrud Musikk Storg 19 3193 HORTEN Tlf. 33 04 81 30	GHV MONTASJE Tlf. 33 81 33 92	BFH SPAREBANK 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 71 26 80 00	Fellesorganisasjonen 0506 OSLO Tlf. 02 380
Stiftelsen Karmsund ABR-Senter Peder Skeiev 4 4262 AVALDSNES Tlf. 52 85 90 00 stiftelsen-karmsund.no	Hurum Kraft as Tlf. 33 79 29 90	JOB3HUSET Jobbhuset Hurum as Åsv. 7, 3475 SÆTRE Tlf. 32 79 29 20	Hitra videregående skole 7240 HITRA Tlf. 72 81 11 90	VULKAN SKANDINAVIA AS 6401 MOLDE Tlf. 71 24 59 90	FEMINA Dame- og Herrefrisør Vikersundg 14 3370 VIKERSUND Tlf. 32 78 78 11
Moss Frukt & Grønnsaker AS Varnaveien 39 A 1530 MOSS Tlf. 69 25 09 80	Horten Rørleggerbedrift A/S Storgata 64 3182 HORTEN Tlf. 33 04 36 54	GECOMAS Kongeveien 79 3188 HORTEN Tlf. 33 04 98 80	EXPONORWAY Robert Sathiseelan Gnanapragasam Ramstadsletta 46 A 1365 BLOMMENHOLM Tlf. 952 50 338	Ludvig kamperhaug as Tlf. 33 81 33 92	Ø M Fjeld Romerike 2069 JESSHEIM Tlf. 63 94 05 00 www.omfjeld.no Ledende entreprenør på indre østlandet
Herøy Entreprenørforretning Landarvikveien 65 8850 HERØY Tlf. 975 99 458	Nøtterøy Familiecamping Fjærholmen AS Fjærholm 170 3132 HUSØYSUND Tlf. 33 38 51 43	KNUT LANGAAS AS Bromsveine 23 3183 HORTEN Tlf. 33 04 59 87	INTER REVISOR Storg 20, 2815 GJØVIK Tlf. 61 18 90 90	Normar A/S Carlbergveien 2 1526 MOSS Tlf. 69 26 70 20	Konsmo Fabrikker AS 4847 ARENDAL Tlf. 37 07 35 70 www.konsmohus.no Vi bygger slik du ønsker
Aktiv Veidrift AS Martha Sundlands gate 20 3048 DRAMMEN Tlf. 32 85 50 40	Sagstad Kassefabrikk AS Øvre Sagstad 4 5918 FREKHAUG Tlf. 56 17 76 42	Ødegården Transport ANS 3626 ROLLAG Tlf. 416 35 092	Brubakken AS avd Sandnes Gjesdalveien 3 4306 SANDNES Tlf. 51 68 17 70	ASKO Askø Øst AS Delitoppen 4 1540 VESTBY Tlf. 02 425 - asko.no	Svein Dalehamn SD- Rør Østsideveien 554 3275 SVARSTAD Tlf. 414 66 267
Autoservice Solor Flismyrveien 30 2280 GJESÅSEN Tlf. 62 95 35 55	Transportoppdrag Bergen AS Leirvikåsen 39 B 5179 GODVIK Tlf. 55 15 41 40	Norice Seafood AS Gvarvgata 47 3810 GVARV Tlf. 35 95 65 80	Fimreite Bergboring AS Fimreite 6856 SOGNDAL Tlf. 465 81 000	Gull og Sølv Christen Øygard Torgg 2 4365 NÆRBØ Tlf. 51 43 34 43	Jernia Gleditsch Fargehandel AS Dronningens g 3 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20
Rose Trafikkskole A/S Nedre Tyholmsv. 9 D 4800 ARENDAL Tlf. 37 02 24 44	Ulstein Kran & Transport AS Haddal 6064 HADDAL Tlf. 70 01 90 50	TØMRER Kjell Arne Malmadal as 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 957 50 522	Molde folkehøgskole 6410 MOLDE Tlf. 71 25 94 70	LERØY Skuteviksbodene 1-2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	Bilia Personbil as Bilia Risløkka Økernv. 115, 0579 OSLO Tlf. 08 555
Bertelsen & Garpestad AS Hovlandveien 70 4374 EGERUND Tlf. 51 46 10 80	Windsvoll Bil AS Merdev. 6 3676 NOTODDEN Tlf. 35 02 51 00	FOTOKOPTER Tlf. 959 05 072	Syvendedags Adventistsamfunnet 3529 RØYSE Tlf. 32 16 16 70	Bokbinderiet Johnsen AS Bedriftsv. 68 3735 SKIEN Tlf. 35 50 41 90	CERTEGO Kallerudsvingen 5 2816 GJØVIK Tlf. 61 14 56 00
B S Grøntstell Markveien 28 A 3060 SVELVIK Tlf. 33 77 34 74	Øvre Telemark Trafikkskule Telemarksg 4 3660 Rjukan Tlf. 911 76 711	Leva-Fro AS Gamle Kongeveg 92 A 7604 LEVANGER Tlf. 74 01 90 80	Mosserødhjemmet Plutosv 24 3226 SANDEFJORD Tlf. 33 48 81 00	TURHUS Tlf. 33 48 81 00	Rex AS Industriv. 5 1825 TOMTER Tlf. 69 92 49 49
JIB SERVICE AS Tlf. 47 03 38 85	Holmestrand Fjellsprenging AS Lørdalsv 19 A 3092 SUNDBYFOSS Tlf. 977 70 798	Namsen Catering Tore Kjøglum Mjøsundet 7977 HØYLANDET Tlf. 901 94 461	P. Og. T. AS Sør Sandem 1950 RØMSKOG Tlf. 977 78 504	Sommarøy Arctic Hotel Skipsholmvegen 22 9110 SOMMARØY Tlf. 77 66 40 00	Gamlebyen Psykomotorisk Fysioterapi Voldportg. 73 1632 GAMLEFREDRIKSTAD Tlf. 69 32 10 11

GENSEKR.

Kraft i fellesskapet

Da Blå Kors slo seg sammen med Rusfri – Kristenfolkets Edruskapsråd var hele 24 kristne organisasjoner og kirkesamfunn medlemmer under paraplyen. Det har vært en stor gave og det har beriket vårt fellesskap. Alt fra Misjonsforbundet, til Metodistkirken, Indremisjonsforbundet og Norsk Luthersk Misjonssamband er med som organisasjonsmedlemmer i Blå Kors.

Vi har et klart mandat som paraplyorganisasjon, og det er å bistå organisasjonsmedlemmene i deres forebyggende arbeid. Vi har også tatt på oss oppdraget med å gjennomføre undersøkelser i kristne ungdomsmiljøer. De har avdekket at vi har en jobb å gjøre.

DE SISTE ÅRENE HAR VI HATT ET PROSJEKT som heter «Sunt og Sant». Sammen med Stiftelsen Kirkelig Ressurssenter mot

vold og seksuelle overgrep har Blå Kors utviklet et samtaleopplegg for ungdom om rus og om seksualitet. Sunt og Sant har fokus på etisk refleksjon gjennom kortfilmer, gruppesamtaler og praktiske øvelser.

I løpet av prosjektperioden har vi gjennomført undervisningsopplegg for totalt over 1200 mennesker, de fleste ansatte og frivillige i Den norske kirke, KFUM-KFUK, Norsk Luthersk Misjonssamband og Acta. Etter ønske fra flere av våre organisasjonsmedlemmer skal vi satse mer på forebyggende arbeid. I 2016 skal vi utvikle et nytt opplegg innenfor Sunt og Sant, rettet mot «twens». Twens er barn i alderen 10-13 år.

TO AV TRE UNGDOMMER DELTAR i en eller annen form for kristent ungdomsarbeid i sin ungdomstid. Dette er gode, rusfrie miljøer med gode rammer for å skape refleksjon rundt rus, Vi snakker med andre ord om en av få arenaer som mulig-

gjør slike samtaler utenom skoletiden. Det er satt av tid til undervisning innenfor det meste av kristent barne- og ungdomsarbeid.

Våre organisasjonsmedlemmer har tusenvis av frivillige som møter disse ungdommene. Svært mange av dem har opplevd å bli bekymret for et barn i sin gruppe. Indremisjonsforbundet lagde et eget temanummer om de sårbare barna i sin avis Sambåndet. De intervjuet dem som opplevde svik fra foreldrene sine som barn, som ikke ble sett. Og de intervjuet lærere og frivillige i Indremisjonen som visste betydningene av nettopp å se barna. Det handler om å ta vare på de av våre minste, som trenger det.

OM KORT TID STARTER PROSJEKTET «NORGE PÅ LANGS». Frivillighet handler om å gi av sin egen tid til andre. I Blå Kors trenger vi flere mennesker som kan bidra til å skape mestring og mening. Vi kaller det å være tidgiver.

Blå Kors møter hvert år mange mennesker som starter på et stort personlig endringsprosjekt. For mange blir det som å få livet i gave på nytt. Men etter behandlingen blir livet ofte vanskelig og utfordrende. Livet er sårbart, og man trenger gode fellesskap som er rusfrie. Jeg håper at dette kan bli et nytt stort fellesskapsprosjekt mellom Blå Kors og våre organisasjonsmedlemmer. For en diakonal organisasjon som Blå Kors betyr organisasjonsmedlemmene at vi sitter på en enorm kraft. For de mennesker som trenger hjelp og støtte fra medlemmene, kan det bety alt. ■

« Vi har et klart mandat som paraplyorganisasjon, og det er å bistå organisasjonsmedlemmene i deres forebyggende arbeid.

Jan Elverum

AV JAN ELVERUM
GENERALSEKRETÆR,
BLÅ KORS NORGE

Returadresse:
Blå Kors Norge
Storgata 38
N-0182 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake
til avsenderen med opplysning om den nye adressen.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Blå Kors åpner hjelpetilbud for unge i Tromsø

Blå Kors åpnet nylig sitt nye tilbud i Tromsø, Kompasset, som tilbyr rådgivning og terapi til unge mellom 14-35 år som har foreldre med alkohol- og andre rusproblemer. Dermed teller antall Kompasset-sentre i Norge fem, og et sjette er på vei.

AV **STEN MAGNE BERGLUND** TEKST/ **BLÅ KORS KOMPASSET** FOTO

– Å vokse opp i en familie med for stort alkoholforbruk er å utsettes for en langvarig belastning, og preger både barndom, ungdom og voksent liv. Dette gjelder åtte prosent av alle norske barn, det vil si to i hver skoleklasse, forteller **Anne Sofie Bentzen**, nyansatt avdelingsleder ved Blå Kors Kompasset Tromsø.

Bentzen er glad for å kunne ta imot de første brukerne. Det trengs ingen henvisning for å benytte seg av tilbudet, og det er gratis å få behandling.

– **UNGE PÅRØRENDE GÅR INN I VOKSENLIVET** med andre utfordringer enn sine jevnaldrende, sier Anne Sofie Bentzen. Hun er utdannet psykolog. Kompasset vil tilby rådgivning og terapi for å gi brukere verktøy for å takle negative konsekvenser av den oppveksten de har hatt.

– Vi tror at alle mennesker har kraften i seg til å finne veien i sitt eget liv. Noen ganger trenger man bare litt hjelp til å komme videre, sier Bentzen.

UNGE SOM HAR FORELDRE MED ALKOHOL-PROBLEMER er spesielt utsatt for at deres opplevelser blir ugyldiggjort og bagatelisert. Da overgangen mellom et normalt og et problematisk alkoholforbruk er glidende, er mange i tvil om hvorvidt deres foreldre «egentlig» hadde et rusproblem.

Det er vanlig å tenke at et alkoholproblem eksisterer når bruken av alkohol går utover familien. Erfaringen fra Blå Kors Kompasset er at mange av dem som oppsøker tilbudet har foreldre som aldri ble fanget opp av helsevesenet for å motta behandling for sine problemer, og det til tross for at problemene var så store at det gikk ut over familien.

– Kompasset gir også et tilbud til unge med foreldre som har andre rusproblemer, enten det er snakk om legale eller illegale rusmidler. Vår holdning er at unge som har vokst opp i hjem med rusmisbruk skal ha et tilbud om hjelp ut fra egne behov, på samme måte som mennesker med rusproblemer har egne behandlingstilbud. Hos oss får den pårørende selv være i fokus, forteller Bentzen.

TROMSØ ER DEN FEMTE BYEN som får Kompasset-tilbud. Fra før av finnes det

i Bergen, Sandnes, Oslo og Trondheim. Statsbudsjettet for inneværende år inneholder i tillegg til finansiering for de eksisterende avdelingene også finansiering av to nye avdelinger av Kompasset. Om alt går etter planen vil det om relativt kort tid også kunne åpnes et sjette Kompasset-senter.

I tillegg til Anne Sofie Bentzen er **Monja Benden** også ansatt i Tromsø. Hun er klinisk sosionom og terapeut. Driften er i gang, og offisiell åpning er berammet til mai. ■

Så er vi i gang med Kompasset nummer fem i Blå Kors. Nå er det i Skippergata i Tromsø dørene har åpnet seg, forteller terapeut Monja Benden (til v) og avdelingsleder Anne Sofie Bentzen.